

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Kantaväestön asenteet maahanmuuttajia kohtaan Lieksassa

Kurki, Antti

2013 Leppävaara

Laurea-ammattikorkeakoulu
Leppävaara

Kantaväestön asenteet maahanmuuttajia kohtaan Lieksassa

Antti Kurki
Turvallisuusala
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2013

Sisällys

1	Johdanto.....	2
2	Lähtökohdat.....	6
	2.1 Keskeiset käsitteet.....	7
	2.2 Lieksa.....	7
	2.3 Menetelmät	8
	2.3.1 Tiedonkeruumenetelmät.....	9
	2.3.2 Analysointimenetelmät.....	10
3	Maahanmuuttajiin suhtautumisen taustat	10
4	Kantaväestön ja maahanmuuttajien välisiin suhteisiin liittyvät ilmiöt.....	12
5	Kyselytutkimuksen toteuttaminen Lieksassa	15
6	Kyselytutkimuksen tulokset	16
	6.1 Perustiedot - Kantaväestö	16
	6.2 Tiedonhankinta - Kantaväestö	18
	6.3 Tietämys - Kantaväestö	20
	6.4 Suhtautuminen - Kantaväestö.....	24
	6.5 Perustiedot - Maahanmuuttajat	31
	6.6 Tiedonhankinta - Maahanmuuttajat	31
	6.7 Tietämys - Maahanmuuttajat	33
	6.8 Suhtautuminen - Maahanmuuttajat.....	34
7	Johtopäätökset	36
	7.1 Tulosten luotettavuuden analysointi	36
	7.2 Tiedonhankinta	37
	7.3 Tietämys	37
	7.4 Suhtautuminen.....	38
	7.5 Asenteet	39
	7.6 Tuloksien tarkastelu ja ristiintaulukointi	39
	7.7 Tulosten vertailu aiempiin tutkimuksiin	42
8	Oman työn arviointi	43
9	Tutkielman yhteenveto	44
	Kuviot	48
	Liitteet.....	49

Kurki Antti

Kantaväestön asenteet maahanmuuttajia kohtaan Lieksassa

Vuosi 2013 Sivumäärä 59

Maahanmuuttajien ja kantaväestön välisiä asenteita ja niihin liittyviä tekijöitä käsitellään päivittäin suomalaisessa yhteiskunnassa, tästä johtuen media käsittelee aihetta päivittäin erilaisten aiheeseen liittyvien tapahtumien, tehtyjen päätöksiä ja annettujen lausuntojen kautta. Aiheeseen liittyvät maahanmuuttajien kotoutuminen, maahanmuuttopolitiikka, syrjäytyminen, rasismi, asenteet ja suhtautuminen. Aihe koskettaa jokaista suomalaista jollakin tavalla.

Nuorten tämän hetkisistä asenteista ja suhtautumisesta voidaan arvioida tulevaisuutta. Tämä tutkielma selvittää kyselytutkimuksen kautta nuorten maahanmuuttajien ja nuorten kantaväestön välisiä asenteita Lieksassa.

Tutkielman luonne on kvantitatiivinen. Tutkielman aineisto on kerätty kirjallisuuskatsauksen ja kyselytutkimuksen kautta. Kirjallisuuskatsauksessa perehdyttiin aiempiin tutkimuksiin ja kyselytutkimuksella kerättiin tietoa vastaajien asenteista ja suhtautumisesta maahanmuuttajiin liittyvässä kontekstissa. Kyselytutkimuksen vastaajat koostuivat Lieksan ammattiopiston, lukion ja yläkoulun opiskelijoista, sekä oppilaista. Asenteisiin ja suhtautumiseen liittyvät mitattavat tekijät olivat kohderyhmien yleinen tiedonhankinta, tiedon saaminen, tietämys ja suhtautuminen. Kyselytutkimuksen tulokset esitetään taulukoiden ja niihin liittyvien tekstien avulla.

Tuloksista nähdään, että tietyltä osin kantaväestön suhtautuminen maahanmuuttajiin on kielteisempää kuin osataan olettaa. Kielteisestä suhtautumisesta voidaan tulkita uusrasistisia piirteitä, jossa maahanmuuttajat suljetaan pois yhteiskunnasta. Tutkielma on tuottanut laajan aineiston valtakunnallisesti pienen ja alueellisesti rajatun kohderyhmän maahanmuuttajiin liittyvistä asenteista ja suhtautumisesta. Aineisto tarjoaa tutkimuksen aihepiirissä työskenteleville ja päätöksiä tekeville tahoille näkökulman siitä, mihin resursseja kantaväestön, sekä maahanmuuttajien välisten suhteiden kehittämisen kannalta voitaisiin suunnata ja mitä tekijöitä siinä voitaisiin huomioida.

Asiasanat: asenteet, maahanmuuttajat, kantaväestö, segregatio

Kurki Antti

Native attitudes towards immigrants in Lieksa

Year	2013	Pages	59
------	------	-------	----

In Finnish society one daily subject of analysis is the attitudes between natives and immigrants. Media is addressing the subject through subject related events, decisions made and statements given. Terms immigrant social integration, immigrant politics, marginalization, racism, attitudes and stances are connected to the subject. Every Finnish native is somehow connected to the subject.

Future can be estimated and analyzed through the present attitudes and stances of the young. This research focuses on a limited part of this wide subject field. The research investigates attitudes between young immigrants and young natives in the city of Lieksa.

The nature of the research is quantitative. Material was collected from a literary review and from the results of the survey. The literary review consisted of reviews of the previous research on the same subject. Survey research results consisted of information on the respondent attitudes and stances in the context of immigrants. Respondents were students from Lieksa high school, vocational school and junior high school. Subjects of the attitudes and stances were the target groups' overall information gathering, information receiving, knowledge and attitude. Results are shown in tables with text.

From the results it can be seen that the native attitudes towards immigrants are partly more negative than can be assumed. The negative attitudes can be interpreted as features of modern racisms, where immigrants are closed from the society of the natives. The research has produced extensive, but nation widely small and regionally limited, immigrant related attitude addressing material. The material gives a perspective for those working with this subject. The perspective gives an opinion on where to focus resources of the development work concerning attitudes between immigrants and natives.

Keywords: attitudes, immigrants, natives, segregation

1 Johdanto

Kantaväestön ja maahanmuuttajien välisiä suhteita käsitellään mediassa päivittäin. Aihe on myös iso osa tämän päivän suomalaista politiikkaa. Osa puolueista tuo maahanmuuttajiin liittyvän, puolesta tai vastaan, kantansa selkeästi esille. Joidenkin puolueiden kansanedustajat ovat tuoneet oman maahanmuuttokriittisen kantansa julkisesti erittäin voimakkaasti esille. Esimerkiksi kansanedustaja Jussi Halla-aho on tuonut omia maahanmuuttokriittisiä näkemyksiään hyvin voimakkaasti esille. (Halla-aho 2013.) Suomen sisäinen politiikka ohjaa valtiollisia ja kunnallisia työryhmiä, jotka määrittävät toimenpiteitä, sekä työkaluja kantaväestön ja maahanmuuttajien välisten suhteiden ja kehittämiseen. Kunnat, koulut ja viranomaiset jalkauttavat toimenpiteitä annettujen työkalujen avulla. (Etnisten vähemmistöjen ja maahanmuuttajien turvallisuus paikallisissa turvallisuussuunnitelmissa 2009, 24 - 25.)

Yleisesti on helppoa ajatella, että kielteinen suhtautuminen on ainoastaan väestöstä marginaalisen osan harjoittamaa. Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa rasistisia rikoksia ja viharikoksia, sekä niiden uhreja käsitellään tilastojen kautta. (Turvallisempi huomina 2012, 25.) Tilastot myös vaikuttavat resursseihin joita käytetään kantaväestön ja maahanmuuttajien välisten suhteiden kehittämiseen, sekä rasististen rikosten ehkäisyyn. Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa rasististen rikosten keskeisenä ehkäisevänä toimenpiteenä on maahanmuuttajien luottamuksen lisääminen suomalaisia viranomaisia kohtaan. (Turvallisempi huomina 2012, 29.)

Edelläkävijät kuten Ruotsi ja Englanti ovat maahanmuuttajien suhteen paljon Suomea edellä, ainakin jos katsotaan maahanmuuttajien määrää ja sitä suhteutetaan väkilukuun. (Eurostat 2013.) Suomi seuraa omalla maahanmuuttopolitiikalla, tosin hieman maltillisemmin, Ruotsia ja Englantia. On yleisesti tiedossa, että kaikilla mainituilla mailla on erittäin suuria ongelmia kantaväestön ja maahanmuuttajien välisissä suhteissa. Segregaatio, työttömyys, rikollisuus, rasismi ja syrjäytyminen ovat sanoja joita liitetään ongelmiin. (Uusisuomi 2010).

Laajemmasta kielteisestä suhtautumisesta jonkinlaista kuvaa antaa se, että eduskunta- ja kuntavaaleissa poikkeuksellisen hyvin menestyivät ne kansanedustajat ja ehdokkaat, jotka toivat maahanmuuttokriittisen suhtautumisensa voimakkaasti esille (Yle 2012). Maahanmuuttokriittisyydessä ja maahanmuuttopolitiikan muuttamisessa ei ole mitään kritisoitavaa, mutta tärkeää olisi tiedostaa todelliset syyt niiden takana. Onko oikeasti tarkoituksena kehittää maahanmuuttopolitiikka, vai ohjaako jo olemassa oleva kielteinen suhtautuminen kannattamaan maahanmuuttokriittisiä edustajia?

Kielteinen suhtautuminen maahanmuuttajiin voi olla yksi syy siihen miksi maahanmuuttajien segregaatiota ja syrjäytymistä tapahtuu. Kielteisen suhtautumisen taustat voivat olla paljon

laajempia ja syvempiä mitä oletamme. Tästä syystä sen torjumiseen ei välttämättä ole osattu määrittää tarpeeksi resursseja, eikä niitä ole välttämättä osattu suunnata oikeisiin kohtiin.

Maahanmuuttokriittisyyttä ja kielteistä suhtautumista maahanmuuttajiin kuitenkin esiintyy paljon. Yksilön omaan suhtautumiseen vaikuttavat erilaiset tekijät. Perhe, ystävät, koulut, työpaikat, yhteisöt ja mediat vaikuttavat osittain ajatuksiimme ja asenteisiimme, siihen miten suhtaudumme ympäristöömme. Tulevaisuutta ajatellen suomalaiset nuoret, niin kantaväestö kuin maahanmuuttajat, ovat merkittävässä asemassa. Nuorten asenteet ennakoivat tulevia aikoja. Nuoret ovat otollisessa asemassa asenteiden muokkaantumisen suhteen, niin hyvässä kuin pahassa.

2 Lähtökohdat

Tutkielman tekijänä minua kiinnostavat kantaväestön, sekä maahanmuuttajien väliset suhteet nyt ja tulevaisuudessa. Olen kiinnostunut selvittämään miten kantaväestön nuoret kokevat maahanmuuttajat ja miten nuoret maahanmuuttajat kokevat kantaväestön. Minua kiinnostaa myös selvittää miten nuoret kokevat heidän ympäristönsä. Onko ympärillä olevien ihmisten suhtautuminen myönteistä, kielteistä vai jotain siltä väliltä? Millaisia nuorten omat asenteet ja suhtautuminen ovat? Koen että näiden asioiden selvittäminen voisi auttaa suuntaamaan resursseja oikeaan kohteeseen, sekä antamaan selkeämmän kuvan siitä miten nuoret ihmiset oikeasti kokevat ympäristönsä ja toisensa maahanmuuttajiin liittyvässä kontekstissa. Tarkennettuna tutkielman tutkimuskysymykset ovat:

- Mistä nuoret yleisesti hankkivat tietoa?
- Mistä nuoret ovat saaneet tietoa maahanmuuttajista / kantaväestöstä?
- Millainen nuorten perustietämys maahanmuuttajista on?
- Miten nuoret suhtautuvat maahanmuuttajiin / kantaväestöön?
- Miten nuoret kokevat ympäristön suhtautuvan maahanmuuttajiin / kantaväestöön?

Vastauksia tutkielman tutkimuskysymyksiin haetaan kyselytutkimuksen kautta, jonka tulokset toimivat tutkielman aineistona. Kyselytutkimuksen vastaajina ovat Lieksan ammattiopiston, lukion ja yläkoulun opiskelijat, sekä oppilaat. Tutkimuskysymyksiin liittyen minulla on seuraavanlaisia olettamia:

- Oletan että tiedon hankkiminen tapahtuu pääasiallisesti internet-hakupalveluiden kautta.
- Maahanmuuttajista tai kantaväestöstä saatava tieto todennäköisesti jakautuu useaan eri lähteeseen vastaajien kesken.
- Yleinen perustietämys maahanmuuttajista on todennäköisesti hyvällä tasolla.

- Oletan vastaajien enemmistön suhtautumisen maahanmuuttajiin tai kantaväestöön olevan neutraali tai myönteinen.
- Oletan että vastaajat kokevat heidän ympäristönsä enemmistön suhtautuvan maahanmuuttajiin tai kantaväestöön neutraalisti.

2.1 Keskeiset käsitteet

Tutkielmaan liittyvät keskeiset käsitteet ovat **asenne**, **ennakkoluulo**, **rasismi** ja **segregaatio**. Kaikki alla mainitut käsitteet voidaan luokitella teoreettisiksi käsitteiksi, niiden abstraktin luonteen takia (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 146 - 147). Käsitteisiin liittyvää sisältöä on kerrottu enemmän luvussa neljä, jossa käsitteiden tutkielmaan liittyviä ilmiöitä.

Asenne on lähtökohtaisesti abstrakti asia, johon ei pääasiallisesti liity mitään konkreettista toimintaa. Asenteet kertovat suhtautumisesta johonkin asiaan, kuten esimerkiksi poliitikkoihin, tasa-arvoon tai maahanmuuttajiin (Tampereen yliopisto 2011).

Ennakkoluulo on perustelematon ja puolustava käsitys, joka muodostuu mielessä. Käsitteet voivat koskettaa jotakin ryhmää tai ihmistä. Yleisesti ennakkoluulojen kohteiksi joutuvat tahot, joita ei kunnolla tunneta (Etninen tasa-arvo 2002).

Rasismi on jonkin ihmisryhmän luokittelua esimerkiksi uskonnon, ihonvärin, syntyperän, ulkonäön, kulttuurin tai äidinkielen perusteella. Lähtökohtaisesti rasismi on tietyn ihmisryhmän ja sen jäsenten alentamista (Punainen Risti 2013).

Segregaatiota voidaan käsitellä kahdesta eri näkökulmasta. Segregaatio on vähemmistön eristäytymistä, joko niin että se tapahtuu enemmistön toimeenpanemana tai niin että vähemmistö omavalintaisesti suorittaa eristäytymisen (Suvaitsevaisuus Länsi-Euroopassa 2002).

2.2 Lieksa

Kyselytutkimus toteutettiin Lieksassa sijaitsevilla oppilaitoksissa, joten kokonaisvaltaisen hahmottamisen kannalta on keskeistä kertoa vastaajien yhteisöön ja ympäristöön liittyviä perustietoja.

Lieksan kaupunki sijaitsee Pohjois-Karjalassa, joka on Itä-Suomen lääniä. Lähimmät kaupungit ovat Joensuu (93 km) ja Nurmes (56 km). Lieksan keskustasta on noin 60 kilometriä Venäjän rajalle (Kunnat 2013). Lieksan pinta-ala on suuri, 4067.61 neliökilometriä ja on näin ollen Suomen 14. suurin kaupunki. Väestötiheys on 3.7 asukasta/neliökilometri. Helsingissä vastaava luku on 2753.4 asukasta/neliökilometri (Kunnat 2013). Luontoalueita Lieksassa on erittäin paljon. Tunnetuimmat ovat Ruunaan kosket ja Koli. Lieksa markkinoi itseään luontokau-

punkina, jonka menestyminen perustuu muun muassa vientiteollisuuteen, pienyrityksiin ja matkailuun. (Lieksan Kaupunki 2013.)

Lieksan asukasluku vuonna 2010 oli 12788, joka on kymmenessä vuodessa vähentynyt noin 3000 asukkaan verran. Vuonna 2000 Lieksan asukasluku oli 15208 asukasta. Eniten Lieksassa on yli 45-vuotiaita asukkaita. Vuonna 2010 yli 45-vuotiaita asukkaita oli 8148. Ikäryhmään 20 - 44-vuotiaat kuului 2394 asukasta ja Ikäryhmään 0 - 19-vuotiaat kuului 2145 asukasta.

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2012 Lieksassa oli 329 oppilasta, jotka kävivät yläkoulun luokkia 7.-9. Lukiokoulutuksessa vuonna 2011 oli 164 opiskelijaa ja ammatillisessa koulutuksessa oli 474 opiskelijaa. Ammattikorkeakoulu ja yliopistotasoisista koulutusta ei järjestetä Lieksassa (Tilastokeskus 2013).

Vuonna 2010 Lieksassa oli 270 asukasta, joiden kansalaisuus oli jokin muu kuin Suomi. Yhteensä vuosina 2010 ja 2011, Lieksaan on muuttanut yli 200 oleskeluluvan saanutta henkilöä. Suurimpia ulkomaalaisryhmiä edustivat Somalian, Venäjän ja Irakin kansalaiset. Somaleita oli 104, Venäläisiä 55 ja Irakilaisia 32 asukasta. Seuraavaksi isoimmat ryhmät olivat Ruotsin, Saksan ja Thaimaan kansalaiset, kutakin noin 10 asukasta. (Tilastokeskus 2013.) Suurin osa maahanmuutosta on humanitääristä. Perheenyhdistämisistä johtuen Lieksaan on tulossa lisää maahanmuuttajia lähivuosina. (Lieksan kaupunki 2013.)

Vuosina 2010 - 2011 Pohjois-Karjalan alueella tapahtuneita rikoksia, joihin liittyy rasistisia piirteitä, oli 132 - 362 suhteutettuna jokaiseen 10 000 ulkomaan kansalaiseen. Helsingin alueella vastaava luvut olivat 77 - 93 jokaista 10 000 ulkomaan kansalaista kohden. Vuonna 2010 Lieksassa rasistisia rikoksia päärikoksena oli 45 kappaletta. Vastaava luku Vantaalla vuonna 2010 oli 58. Koko maassa viharikosilmoituksia vuonna 2010 oli 857, joista 85,8 %:n motiivina oli etninen tai kansallinen tausta (Poliisin tietoon tullut viharikollisuus Suomessa 2011, 33, 51 - 54).

2.3 Menetelmät

Tämä opinnäytetyö on tutkielma, jonka tarkoituksena on pyrkiä selvittämään ja kuvaamaan aiheeseen liittyviä ilmiöitä. Tutkielma on kirjallisessa muodossa oleva esitys tutkimisen prosessista. Kirjallisen aineiston lisäksi tutkielma yleensä sisältää haastattelu-, kysely-, ja havainnointimateriaalia. Tutkielma voidaan jakaa kolmeen eri vaiheeseen, jotka ovat ideointivaihe, tutkimussuunnitelmavaihe ja aineiston analysointivaihe (Tampereen Yliopiston 2011). Tutkielman aineisto koostuu osittain kyselytutkimuksen tuloksista, joten tutkielman luonne on kvantitatiivinen.

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa keskeisinä ovat johtopäätöksiä tekeminen aiemmista tutkimuksista ja siinä esitetään hypoteeseja, sekä määritellään käsitteitä (Hirsjärvi ym. 2009, 140). Tunteiden, ajattelun ja kokemuksen ja selvittämiseen soveltuu hyvin sitä varten laadittu kyselylomake. Kyselytutkimuksen kyselylomakkeella voidaan selvittää mm. tietoa, arvoa, asenteita ja mielipiteitä. (Hirsjärvi ym. 2009, 185, 197.)

2.3.1 Tiedonkeruumenetelmät

Kyselytutkimus tunnetaan survey-tutkimuksen menetelmänä. Kyselytutkimuksen tekemisessä on huomioitava, että aineisto kerätään standardoidusti eli jokin selvittävä asia on kysyttävä kaikilta vastaajilta samalla tavalla (Hirsjärvi ym. 2009, 193). Kyselytutkimuksen merkittävimpinä hyötyinä ovat mahdollisuus suureen vastaajamäärään ja mahdollisuus esittää kysymyksiä monipuolisesti. Kyselytutkimukseen liittyy myös heikkouksia, kuten se että tutkimus voi jäädä pinnalliseksi ja teoreettisesti vaatimattomaksi. Kyselytutkimuksessa ei myöskään ole mahdollista varmistua siitä, millaisella vakavuudella vastaajat ovat suhtautuneet tutkimukseen. (Hirsjärvi ym. 2010, 195.)

Kyselytutkimuksen muodot voidaan jakaa kahteen päätapaan, jotka ovat posti- ja verkkokysely, sekä kontrolloitu kysely. Posti- ja verkkokyselyssä kyselylomake lähetetään vastaajille, jonka jälkeen he itsenäisesti vastaavat kyselytutkimukseen. Etuina ovat nopea ja vaivaton toteuttaminen, mikä tarkoittaa nopeaa aineiston saamista. Merkittävin haitta on kato, jonka suuruus vaikuttaa aineiston laatuun. Kontrolloidut kyselytutkimuksen voidaan jakaa kahteen eri muotoon. Ensimmäinen muoto on informoitu kyselytutkimus, jossa tutkija toimittaa kyselylomakkeen henkilökohtaisesti. Toinen muoto on henkilökohtaisesti tarkistettu kyselytutkimus, jossa tutkija lähettää lomakkeet, mutta noutaa ne itsenäisesti määrätyn ajan kuluttua (Hirsjärvi ym. 2010, 196 - 197).

Kyselytutkimuksen kysymysten muotoilussa monia tapoja, mutta niistä voidaan erottaa kolme päämuotoa. Ensimmäinen muoto on avoimet kysymykset, jossa esitetään kysymys ja jätetään vastausta varten tyhjä tila. Toinen muoto on monivalintakysymykset, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot, joista vastaajat valitsevat oman vastauksensa. Kolmas muoto on asteikkoihin perustuva kysymystyyppi, joissa vastaajat määrittävät jonkin väittämän suhteen voimakkuutensa olla samaa tai eri mieltä väittämästä. Käytetyin asteikko on vastakkainasettelulla väittämiä mittaava likert-asteikko (Hirsjärvi ym. 2010, 198 - 200).

2.3.2 Analysointimenetelmät

Kyselytutkimuksen tulosten luotettavuutta eli reliabiliteettia mitataan Cronbachin alfa-kertoimella. Cronbachin alfa-kertoimella mitataan mittarin tasalaatuisuutta. Kertoimeen tulee lukuja yhden ja nollan väliltä. Mittarin muuttujien tasalaatuisuutta kuvaa se, kun luku on mahdollisimman lähellä lukua yksi. Taas mittarin muuttujien vähäisempää tasalaatuisuutta kuvaa se kun luku mahdollisimman lähellä lukua nolla (Oulun yliopisto 2013).

Kirjallisuuskatsauksella tuodaan esille tutkielman aiheeseen liittyvät merkittävät näkökulmat, aiheeseen liittyvää teoriaa ja esitellään merkittävimmät aiemmat tutkimustulokset. Aiempi tutkimustieto ja teoria on valittu tutkielman tuloksia huomioiden. Tutkimustiedosta ja teoriasta rakentunutta teoreettista viitekehystä verrataan tutkielman tuloksiin. (Hirsjärvi ym. 2009, 259.)

Kyselytutkimus voidaan jakaa pääteemoihin, jotta siitä koostuva aineisto jakautuisi myös erillisiin teemoihin. Erillisillä teemoilla pyritään tuomaan aineistosta esille keskeisiä aihepiirejä. Kyselytutkimuksen pääteemoja voidaan jokaista ryhmitellä omalla tavalla. Teemoittelun ja teemojen ryhmittelyn hyöty näkyy analysoinnissa. Teemoittelun kautta aineistoa voidaan tarkastella ja analysoida yksityiskohtaisemmin (Jyväskylän Yliopisto 2013).

3 Maahanmuuttajiin suhtautumisen taustat

Merkittävimmän osan kirjallisuuskatsauksen aineistosta muodostavat aiemmat tutkimukset ja aihepiiriin liittyvät julkaisut. Kirjallisuuskatsauksesta rakentuu opinnäytetyön teoreettinen viitekehys. Aihetta kattavasti on tutkinut dosentti Magdalena Jaakkola. Jaakkola on tehnyt Helsingin kaupungille tutkimuksen suomalaisten suhtautumisesta maahanmuuttajiin. Viimeisin tutkimussarjan raportti ”maahanmuuttajat suomalaisten näkökulmasta” on julkaistu vuonna 2008. Raportissa Jaakkola analysoi ja tekee yhteenvedon omista tutkimuksistaan. (2008, 5.) Raportissa on kohtia joihin vertaan oman kyselytutkimukseni tuloksia. Esimerkiksi Jaakkolan raportin mukaan:

- Maaseudulla ja uudenmaan alueella asuvista vastaajista 38 % vastaanottaisi pakolaisia nykyistä vähemmän (2008, 30).
- Nuorista miehistä noin puolet ja nuorista naisista noin kolmasosa on sitä mieltä että Suomen tulisi ottaa pakolaisia entistä vähemmän (2008,31).
- ”Joihinkin rotuihin kuuluvat eivät kerta kaikkiaan sovi asumaan modernissa yhteiskunnassa” väittämään täysin samaa mieltä tai osittain samaa mieltä vastanneita oli maaseudulla 39 % kaikista maaseudun vastaajista (2008,63).

Jaakkolan mukaan ryhmien välisten ennakkoluulojen poistamisen tehokkaimmaksi keinoksi on havaittu saattaa ryhmät tekemiseen toistensa kanssa. Tutkimusten mukaan ne ihmiset, jotka tuntevat ulkomaalaisia, suhtautuvat myönteisemmin kaikkiin ulkomaalaisryhmiin. (2008, 80.) Jaakkolan mukaan kantaväestön koulutus on avainasemassa myönteiseen suhtautumiseen maahanmuuttajia kohtaan. Yleensä eniten kielteisiä stereotyyppioita esitetään etnisistä ryhmistä joita tunnetaan kaikkein vähiten. Koulu yleisesti lisää oppilaiden kognitiivista kykyä järjestellä ja hakea tietoa. Korkeasti koulutetuilla tulisi olla parhaat mahdollisuudet jättää stereotyyppiat ja maahanmuuttajien tuomitseminen. (2008, 82.)

Aiempiä vastaavanlaisia tutkimuksia on suhteellisen vähän. Aiheeseen liittyviä ilmiöitä kylläkin käsitellään hyvin monessa tutkimuksessa ja julkaisussa. Ammattikorkeakoulun opinnäytteinä tutkimuksia on tehty Humanistisessa ammattikorkeakoulussa vuonna 2012, jossa opiskelija Korhola on tutkinut toisen asteen opiskelijoiden asenteita maahanmuuttajia kohtaan. Vuonna 2011 Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijat Saarivuo ja Vaurio ovat tutkineet suomalaisen yhteislyseon lukion toisen vuoden opiskelijoiden suhtautumista maahanmuuttajiin. Kummankin tutkimuksen tulokset ja pohdinnat ovat pääosin hyvin samankaltaisia. Tutkimusten tuloksista ja pohdinnoista selviää, että kantaväestö suhtautuu pääasiallisesti myönteisesti tai neutraalisti maahanmuuttajia kohtaan (Korhola 2012, 40-41; Saarivuo&Vaurio 2011, 33-35).

Rotusyrjintään liittyviä ilmiöitä, mitkä liittyvät tutkielmaani, pohtii Janette Grönforsin, ”Rotusyrjinnän tunnistaminen ja torjunta” opas. Opas käsittelee ihmisoikeuksia ja siihen liittyviä ilmiöitä. Monet ilmiöistä ovat merkittävässä osassa omaa tutkimustani, kuten syrjintä ja rasismi (Grönfors 2003, 5, 40 - 41). Grönforsin opas on kohdennettu romaniväestöön, mutta sen sisältöä voi tarkastella helposti myös muissakin syrjintään ja rasismiin liittyvissä asiayhteyksissä.

Erilaisia julkaisuja, joissa on tutkimusta maahanmuuttajiin liittyvistä asenteista, on suhteellisen paljon. Sisäasianministeriön sisäisen turvallisuuden julkaisuissa, erilaisia toimenpiteitä seurataan ja toteutetaan tiettyjen tunnuslukujen avulla. ”Tavoitteena eheä yhteiskunta” julkaisussa ekstremismin ehkäisyn seurannassa käytetään syrjintään ja rasismiin liittyviä tunnuslukuja. (Sisäasianministeriö 2012, 30.) Ihmisoikeusliiton tekemä julkaisu ”Rasismi ja etninen syrjintä Suomessa 2005” julkaisu käsittelee aiheeseen liittyviä ilmiöitä, sekä analysoi rasismin ja etnisen syrjinnän tilannetta Suomessa vuonna 2005. (Ihmisoikeusliitto 2005.)

4 Kantaväestön ja maahanmuuttajien välisiin suhteisiin liittyvät ilmiöt

Tutkielmaan liittyvät ilmiöt ovat asioita, jotka liitetään maahanmuuttajien ja kantaväestön välisiin ongelmiin. Tähän tutkielmaan liittyvät ilmiöt ovat **asenteet, ennakkoluulot, rasismi, syrjäytyminen, ekstremismi ja segregatio**.

Asenteiden tutkiminen eli asennetutkimus on yhteiskunnallisesti merkittävässä asemassa. Asennetutkimuksia tehdään erityisesti markkinoinnin ja politiikan saralla. Asennetutkimuksiin tulee suhtautua varauksellisesti, koska asenneväittämistä voidaan helposti tehdä laajoja johtopäätöksiä. Lisäksi niitä voidaan käyttää helposti myös tarkoitushakuisesti (Tampereen yliopisto 2011). Tutkielmani yhtenä keskeisenä tekijänä on saada määrällisesti mahdollisimman paljon tietoa asenteista. Kyselytutkimukseni kohdat, joissa arvioidaan kiinnostuneisuutta ja suhtautumista peiliryhmään, antavat tietoa kohderyhmien asenteista.

Ennakkoluulojen kokemiseen liittyvät mielipiteet ja tunteet. Yleisin ennakkoluulon lähtökoh- ta on tietämättömyys. Kun ihminen ei tiedä jotakin asiaa, joutuu hän suorittamaan arvauksia, olettamuksia ja yleistyksiä. Tästä johtuen esimerkiksi jokin ihmisryhmä voi saada tietynlaisen statuksen. (Etninen tasa-arvo 2002.)

Kyselytutkimukseni yksi osa selvittää vastaajien tietämyksen tasoa perusasioista, jotka liitty- vät kantaväestöön tai maahanmuuttajiin. Kyselytutkimukseni tiedonhankinta kohdassa selvite- tään mistä vastaajat hankkivat ja saavat tietoa. Tietoisuus ja yleissivistys ovat tärkeässä osas- sa ennakkoluulojen poistumiseen. Eniten koulutusta saaneet ja hyvän sosioekonomisen ase- man omaavat suhtautuvat muita myönteisemmin ulkomaalaisiin ja pakolaisiin. (Jaakkola 2009, 78.)

Tietynlaisten asenteiden, sekä ennakkoluulojen vieraaksi ja pelottavaksi koettu asia saa uh- kaavia piirteitä. Vieras ja pelottava koetaan uhkaavaksi omaan elinympäristöä ja omia olosuh- teita kohtaan. Tietämättömyys voi synnyttää tunteita pelosta, sekä aiheuttaa ylemmyyden tunnetta. Nämä yhdistettynä voivat johtaa rasismiin. Rasismia on hankala määritellä selkeästi ja siihen liittyy paljon näkemuseroja (Punainen Risti 2013). Ihmisoikeusliiton projektipäällik- kö Timo Makkosen mukaan rasismi voidaan karkeasti jakaa kahteen erityyppiseen rasismiin, jako tapahtuu perinteiseen rasismiin ja uusrasismiin. (Makkonen 2000, 2-9.).

Perinteiseen rasismiin voidaan Makkosen mukaan liittää ideologia alistamisesta. Ulkomaalai- sia pidetään vähempiarvoisena, vaarallisina ja uhkana. Ideologian keskiössä ovat biologiset erot, joita pidetään ylitsepääsemättöminä (2000, 9). Ainoat osat kyselytutkimuksessani, joi- den vastauksia voidaan tulkita perinteiseksi rasismiksi, ovat kysymyksiensä kohdat, joihin vas- taajat voivat vapaasti täsmentää jonkin kysymyksen, kommentin tai vastauksen sisältöä. Ol-

lakseen tulkittavissa perinteiseksi rasismiksi, täsmennyksen tulisi sisältää rasistisia ilmauksia tai kommentteja. Tästäkin huolimatta tulkintaan tulee suhtautua varauksella, koska vastaajan syitä ja vakavuutta kommenttien tekemiseen ei tiedetä. Rasistisiin ilmauksiin ja kommentteihin tulee kuitenkin kiinnittää huomioita yleisellä tasolla.

Uusrasismiin voidaan Makkosen mukaan liittää ideologia, jossa ulkomaalaiset poissuljetaan yhteiskunnasta. Ideologiaa hyvin kuvastaa sanonta: ”Suomi suomalaisille”. Uusrasismissa ulkomaalaiset koetaan myös uhkaavina, mutta ei biologisesti. Syyt ovat enemmän kulttuurillisissa tekijöissä, joita pidetään ylitsepääsemättöminä (2000,9). Kyselytutkimukseni suhtautuminen kohdasta saatuja vastauksia voidaan tulkita monella tavalla. Joidenkin kysymysten vastauksia voidaan tulkita uusrasistisiksi. Kuten esimerkiksi jos vastaajan arvion mukaan maahanmuuttajien tuleminen Lieksaan on erittäin huono asia. Tulkinnan tekeminen on kuitenkin hankalaa, koska vastaajan syitä arvion tekemiseen ei tiedetä. Käsitteen sisäistäminen kyselytutkimukseni kannalta on kuitenkin tärkeää, mutta kyselytutkimuksen tuloksista ei tule tehdä liian yleistäviä johtopäätöksiä.

Yksilön ja hänen ominaisuuksiinsa vaikuttavat perimän lisäksi kaikki ulkoiset tekijät. Ympäristö muokkaa yksilön käsityksiä ja ajatuksia hyvästä, sekä pahasta. Se miten oikea ja väärä koetaan, syntyy jokaisella yksilöllä perimän ja ympäristön vaikutuksena. Ympäristö vaikuttaa omaan arvomaailmaan erittäin paljon. Olosuhteet, kulttuuri ja näkökulmat muokkaavat yksilöiden arvomaailmaa. Käsitteenä **syryjätyminen** tarkoittaa yhteisöjen ja yhteiskunnan ulkopuolelle jäämistä. Syystä tai toisesta johtuen yksilö joutuu yhteisöistä ja ympäristöistä ulkopuolelle, eli näin ollen syryjättyy (Mielenterveys 2007).

Syryjätymistä pidetään yhtenä sisäisen turvallisuuden suurimmista uhkista. Suomalaiset nuoret yleisesti ottaen voivat hyvin, mutta tietty määrä nuorista tilastoidaan syryjättyneiksi. Arviolta 5 % noin 15 - 29 vuotiaista määritellään syryjättyneiksi. Lukuna tämä käsittää noin 50 000 nuorta. Yli puolet, melkein kaksi kolmasosaa tilastollisesti syryjättyneistä on miehiä. Kaikista nuorista noin yhdellä neljänneksellä on maahanmuuttajatausta. Yhtenä syynä pidetään epäonnistunutta kotoutumista. Työllistymistä pidetään tärkeimpänä tekijänä syryjätymisen ehkäisyssä. Suomessa maahanmuuttajista heikoiten ovat työllistyneet afganistanilaiset, irakilaiset ja somalit (Tavoitteena eheä yhteiskunta 2012, 18).

Suomen sisäisen turvallisuuden ohjelma liittää syryjätymiseen hyvin selkeästi alkoholin ja sen väärinkäytön. Lisäksi syryjätymiseen ohjelman mukaan liittyy hyvin usein huono-osaisuus, köyhyys, sekä taloudelliset ongelmat. Alkoholin merkitystä syryjätymisessä pidetään erittäin merkittävänä. (Turvallisempi huomina 2012, 12.) Alkoholin väärinkäyttö varmasti aiheuttaa paljon yhteiskunnallisia ongelmia ja syryjättyneet ihmiset voivat olla ryhmä, joka väärinkäyttää alkoholia. Syryjätymisen ehkäisyssä voisi ehkä enemmän pohtia syitä mitkä johtavat syry-

jäytymiseen. Lähtökohtaisesti voidaan myös olettaa, että ihmiset eivät syrjäydy koska käyttävät alkoholia, vaan syrjäytyvät jostakin muusta syystä johtuen, mikä taas johtaa alkoholin väärinkäyttöön.

Kyselytutkimukseni tuloksia voidaan tulkita niin, että ne antavat syitä sille miksi syrjäytymistä tapahtuu. Laajempaa kielteistä suhtautumista maahanmuuttajiin tai kantaväestöön, voidaan pitää yhtenä tekijä sille miksi syrjäytymistä tapahtuu. Kuten sisäisen turvallisuuden ohjelman julkaisussa todetaan, niin yhtenä maahanmuuttajien syrjäytymisen syynä pidetään epäonnistunutta kotoutumista. (Tavoitteena eheä yhteiskunta 2012, 18.) Laajempi kielteinen suhtautuminen maahanmuuttajiin voi olla yhtenä syynä epäonnistuneelle kotoutumiselle.

Segregaatio voidaan jakaa kahteen eri osa-alueeseen, joko itsenäiseen tai enemmistön harjoittamaan. Itsenäisen eristäytymisen riskinä on yhteiskunnan laajemman toiminnan osallistumisen poisjääminen. Enemmistön harjoittamasta segregaatiosta on seurannut sosiaalisia ongelmia, jotka erityisesti näkyvät lasten ja nuorten koulunkäynnissä (Suvaitsevaisuus Länsi-Euroopassa 2002). Segregaatiolla useasti viitataan ei-toivottuun alueelliseen kehitykseen. Alueellisia eroja käsitellään lähtökohtaisesti ongelmina, joihin on liitetty syrjäytyminen, rikollisuus, työttömyys ja ei-toivottu lähiöympäristö. (Virtanen 2005.)

Kyselytutkimuksen tietämys kohtaan liittyviä vastauksista voidaan tulkita segregaatioon liittyviä tekijöitä. Esimerkiksi Lieksan kaupungin maahanmuuttostrategiassa kerrotaan, että maahanmuuton myötä on pystytty säilyttämään Lieksan kaupungin omistama Kiinteistö Oy Lieksan Vuokralat. Maahanmuuttajat on asutettu pitkään tyhjillään olleisiin asuntoihin. (Lieksan kaupungin maahanmuuttostrategia 2012.)

Ekstremismi voi tarkoittaa radikaalia ideologiaa, oppia tai jotain ääriajattelun muotoa. Ekstremismin tavoitteena on vastustaa demokraattisia periaatteita, yhteiskunnallisten asioiden muokkaamista laittomin teoin ja politiikan kautta. Ekstremistinen väkivallalla tarkoitetaan laitonta toimintaa, väkivaltaa ja terrorismia. Ekstremistinen väkivalta on muokkautunut ekstremistisen ajattelun kautta. Nuorelle syrjintä, rasismi ja ulkopuoliseksi joutuminen, eli syrjäytyminen, voivat johtaa ekstremistiseen ajatteluun ja toimintaan (Tavoitteena eheä yhteiskunta 2012, 9-10, 19).

Ääriliikkeet hakevat määrätietoisesti uusia jäseniä. Syrjäytyneet nuoret ovat yhtenä mahdollisena kohderyhmänä, joita ääriliikkeet tavoittelevat. Suomalaiset nuoret ovat entistä enemmän valmiita laittomaan yhteiskunnalliseen toimintaan. Erityisesti maahanmuuttajiin negatiivisesti suhtautuminen ja laittoman toiminnan hyväksyminen ovat kasvaneet Suomessa enemmän muihin pohjoismaihin verrattuna (Tavoitteena eheä yhteiskunta 2012, 9-10, 19). Tämä väkivallan äärimmäinen muoto ei konkreettisesti liity kyselytutkimukseeni tai sen tuloksiin.

On kuitenkin tärkeää tuoda tämä käsite esille, koska syrjäytymistä, joka taas liittyy tutkielmaani, pidetään yhtenä syynä siihen miksi ekstremismiin ajaudutaan.

5 Kyselytutkimuksen toteuttaminen Lieksassa

Kyselytutkimus toteutettiin Itä-Suomessa, Pohjois-Karjalassa, Lieksan kaupungissa. Kysely suunnattiin Lieksan lukion, yläkoulun ja ammattiopiston opiskelijoille, sekä oppilaille. Kyselytutkimuksesta saadut tulokset ja johtopäätökset on rajattu koskettamaan ainoastaan kyseisiä kohderyhmiä. Tulosten käsittelyssä huomioidaan, että kaikki opiskelijat ja oppilaat eivät ole välttämättä nuoria. Luokittelen nuoriksi 12 - 29-vuotiaat vastaajat.

Kyselytutkimuksella kerättiin tietoa nuorten, niin kantaväestön kuin maahanmuuttajien, asenteita ja suhtautumista toisiinsa. Asenteiden ja suhtautumisen lisäksi kyselytutkimuksella kerättiin tietoa siitä, mistä nuoret saavat ja hakevat tietoa. Kyselytutkimuksella myös kerättiin tietoa siitä, miten nuoret kokevat ympäristössä olevien ihmisten asenteet, sekä suhtautumisen maahanmuuttajien ja kantaväestön välillä. Tarkoituksena oli saada mahdollisimman monipuolinen aineisto kantaväestön ja maahanmuuttajien välisistä asenteista.

Kyselytutkimus toteutettiin SurveyMonkey-verkkokyselyn kautta 16.12.2012 - 31.12.2012 välisenä aikana. Ennen kyselytutkimuksen toteuttamista suoritettiin tapaamiset kohderyhmän koulujen ja oppilaitosten yhteyshenkilöiden kanssa 5.11.2012. Tapaamisessa esittelin kyselytutkimuksen ja sen tarkoituksen. Oppilaitosten yhteyshenkilöiden myönteisen suhtautumisen kyselytutkimukseen jälkeen hain tutkimuslupaa Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymästä ja Lieksan kaupungin Sivistyspalvelukeskuksesta. Molemmat tutkimusluvut myönnettiin nopeasti. Lupa tutkimukselle, kummastakin tahosta, myönnettiin 14.11.2012. Tämän jälkeen oppilaitoksissa julkaistiin saatekirje (liite 1.), jonka jälkeen kyselytutkimus toteutettiin verkkopohjaisena yhteyshenkilöiden toimesta kootusti oppituntien aikana.

Kyselytutkimuksen tulosten esittely oppilaitosten yhteyshenkilöiden kanssa tapahtui 22.5.2013. Tulosten esittely tapahtui erillisinä kokouksina joihin osallistuvat oppilaitosten edustajat. Näihin tulosten esittelytilaisuuksiin osallistui ainoastaan oppilaitoksien henkilökuntaan kuuluvia. Myöhemmässä vaiheessa, oppilaitosten mahdollisten toiveiden mukaisesti, tuloksia esitellään myös oppilaille.

Kyselytutkimus jaettiin kahden eri vastaajaryhmän kesken. Vastaajaryhmät ovat kantaväestö ja maahanmuuttajat. Maahanmuuttaja-vastaajilta kysytään asioita kantaväestöstä ja kanta-
väestö-vastaajilta kysymyksiä maahanmuuttajista. Kummankin ryhmän kysely sisältää samanlaisen kysymysrunгон, joka koostuu neljästä eri teemasta (liite 2., liite 3.). Kysymysrunгон teemat ovat: perustiedot, tiedon hankinta, tietämys ja suhtautuminen.

Perustiedot kohdassa kysytään vastaajan ikää, oppilaitosta ja sukupuolta. Tiedonhankinta kohdassa kysytään esimerkkien ja vapaiden vastauksien kautta yleisen tiedon hankinnan lähteitä, kantaväestöstä tai maahanmuuttajista saadun tiedon lähteitä, sekä kiinnostuksesta saada lisää tietoa kantaväestöstä tai maahanmuuttajista. Tietämys kohdassa kysytään vastaajilta kantaväestöön tai maahanmuuttajiin liittyviä asioita, kuten kansalaisuuksia, maahanmuuttajien määrää, asuinpaikkoja ja syitä maahanmuuttajien tulemiseen. Suhtautuminen kohdassa vastaajia pyydetään arvioimaan omaa suhtautumista kantaväestöön tai maahanmuuttajiin, sekä arvioimaan ympäristön suhtautumista kantaväestöön tai maahanmuuttajiin.

Kantaväestön kysymysrunko sisältää enemmän kysymyksiä kuin maahanmuuttajien. Esimerkiksi kantaväestön tietämys-kohdassa pyydetään vastaajia kirjoittamaan alueita, joissa maahanmuuttajat asuvat Lieksassa. Vastaavanlaisen kysymyksen laatiminen maahanmuuttajille olisi ollut mahdotonta. Maahanmuuttajille suunnatun kyselyn pääasiallisena tarkoituksena oli saada vertailuryhmä osaan kantaväestölle suunnatuista kysymyksistä.

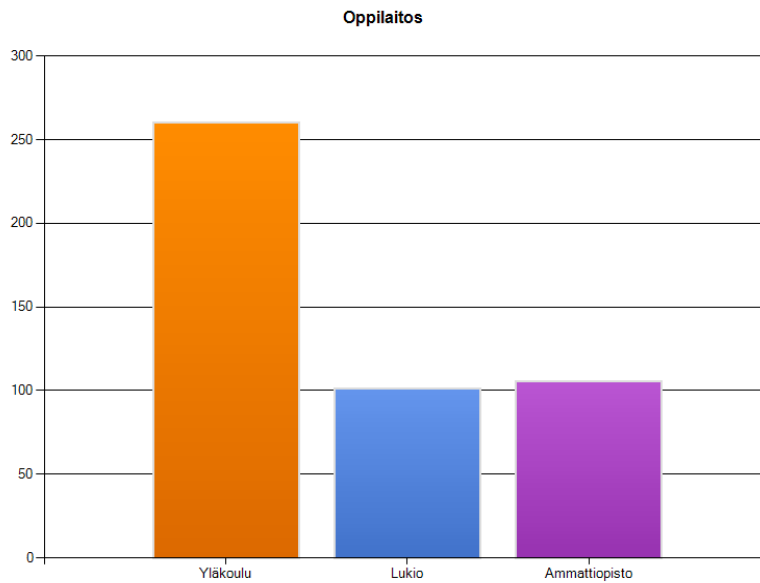
6 Kyselytutkimuksen tulokset

Kyselytutkimuksen tuloksissa esitetään prosentuaalisesti ja määrällisesti kyselytutkimuksen vastauksia. Jokaisen kysymyksen tai arvioitavan kohdan määrällisesti suurimmat vastaukset tuodaan esille prosentuaalisesti tai lukuina, lisäksi pääasiallisesti kaikista kysymyksistä on vastauksia kuvaava kuvio. Maahanmuuttajien kyselyn vastaajien kaikkiin kysymyksiin vastanneiden vähäisestä määrästä (14 vastaajaa) ja tuloksista johtuen osa vastauksista on jätetty esittämättä. Esimerkiksi maahanmuuttajien suhteen kyselyn suhtautuminen-kohdassa selkeää enemmistö (70 % - 90 %) ei osannut arvioida muiden suhtautumista kantaväestöön.

6.1 Perustiedot - Kantaväestö

Perustiedot kohdassa vastaajilta kysyttiin oppilaitosta, sukupuolta ja ikää. Oppilaitosvaihtoehtoina olivat ammattiopisto, lukio ja yläkoulu.

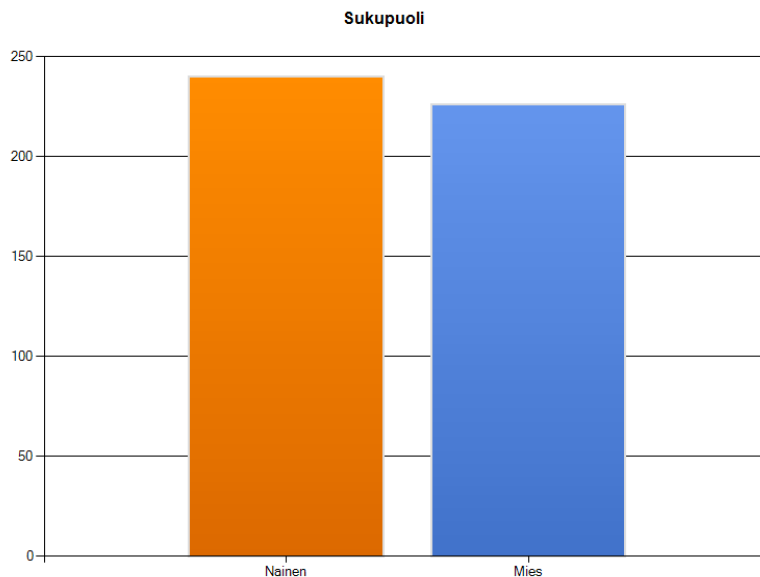
Kuviosta 1 nähdään, että vastaajat olivat yläkoulusta, lukiosta ja ammattiopistosta. Eniten vastaajia oli yläkoulusta.

Kuvio 1 - Oppilaitosjakauma

Yhteensä vastaajia oli 466, joista 455 vastaajaa vastasi kyselyn kaikkiin kohtiin. Suurin osa vastaajista oli yläkoulun oppilaita (55,8 %). Vastaajista 21,7 % oli lukiosta ja 22,5 % ammattiopistosta.

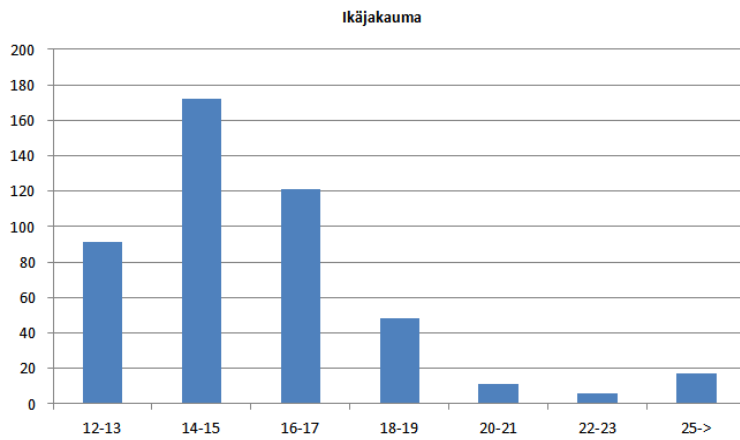
Kuviosta 2 nähdään vastaajien sukupuolijakauma. Sukupuolijakauma oli vastaajien kesken hyvin tasainen.

Kuvio 2 - Sukupuolijakauma

Vastaajista 51,5 % oli naisia ja 48,5 % miehiä.

Myös kuviosta 3 nähdään, että vastaajista enemmistö oli yläkoulun oppilaita, joka näkyy tiettyjen ikäryhmien määrällisesti suurempana esiintymisenä.

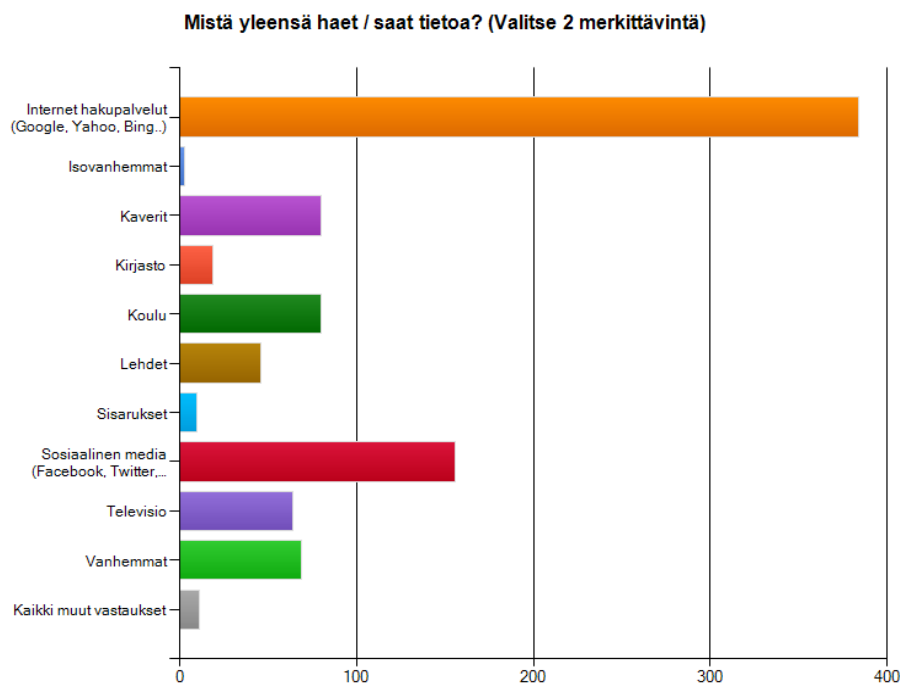
Kuvio 3 - Ikäjakauma

Ikäryhmistä 14 - 15-vuotiaat ja 16 - 17-vuotiaat oli vastaajia määrällisesti eniten (62,6 %).

6.2 Tiedonhankinta - Kantaväestö

Tiedonhankinta kohdassa vastaajilta kysyttiin esimerkkien ja vapaiden vastauksien kautta yleisen tiedon hankinnan lähteitä, maahanmuuttajista saadun tiedon lähteitä, sekä kiinnostuksesta saada lisää tietoa maahanmuuttajista.

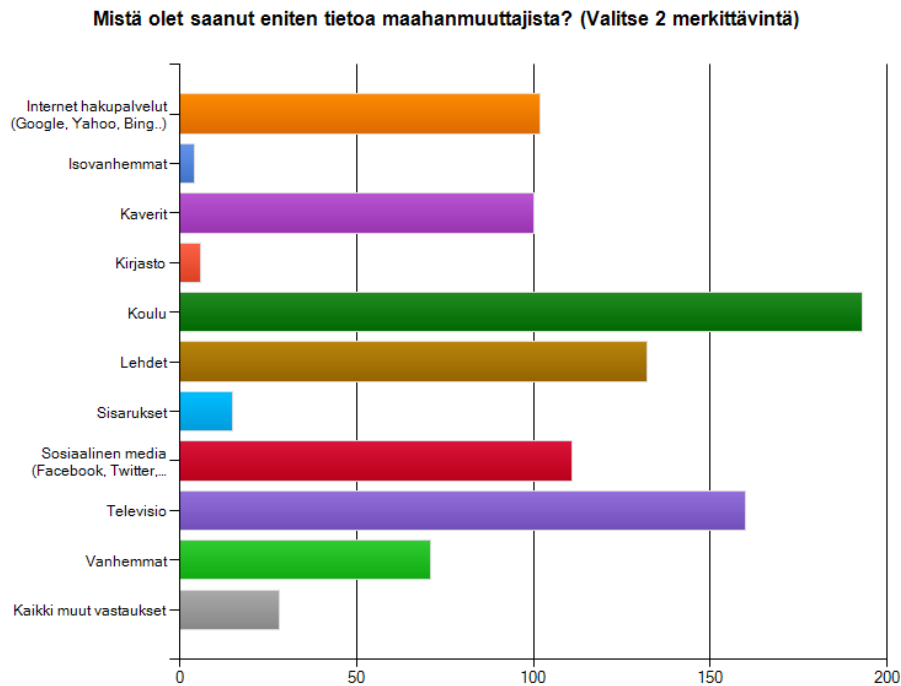
Kuviosta 4 nähdään vastaajien tiedonhankinnan vastausjakauma. Vastaajien tuli valita vaihtoehdoista kaksi merkittävintä lähdeä yleisessä tiedonhaussa.

Kuvio 4 - Tiedonhankinta

Vastauksien mukaan eniten tiedonhaussa käytetään Internet-hakupalveluja, kuten Google tai Yahoo (384 valintaa). Toiseksi eniten tietoa hankitaan sosiaalisen median, kuten Facebook tai Twitter (156 valintaa), kautta. Kolmanneksi eniten tietoa hankitaan tasavertaisesti koulun ja kavereiden kautta (80 valintaa / vaihtoehto).

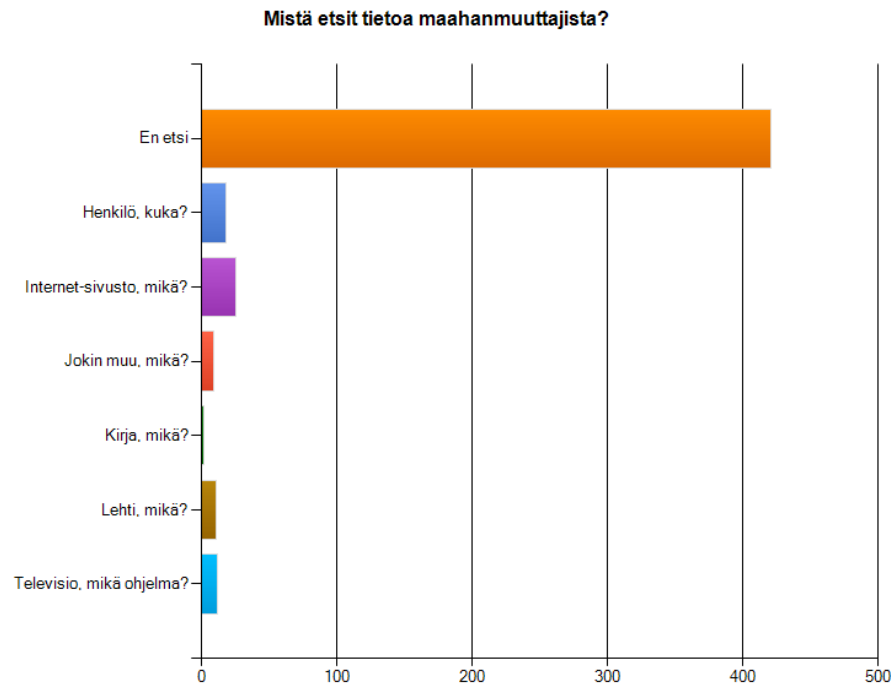
Vastaajien maahanmuuttajista saatavan tiedon vastausjakauma nähdään kuviosta 5. Vastaajien tuli valita kaksi merkittävintä lähdettä, mistä he saavat tietoa maahanmuuttajista.

Kuvio 5 - Maahanmuuttajista saatava tieto

Eniten vastaajat ovat saaneet tietoa koulun (193 valintaa) ja television (160 valintaa) kautta. Muut vastaukset jakautuivat suhteellisen tasaisesti Internet-hakupalvelujen, kavereiden, sosiaalisen median, lehtien ja vanhempien suhteen.

Kuviosta 6 nähdään maahanmuuttajista tiedon etsimisen vastausjakauma. Vastaajien tuli valita annetuista vaihtoehdoista väline jolla etsivät tietoa maahanmuuttajista.

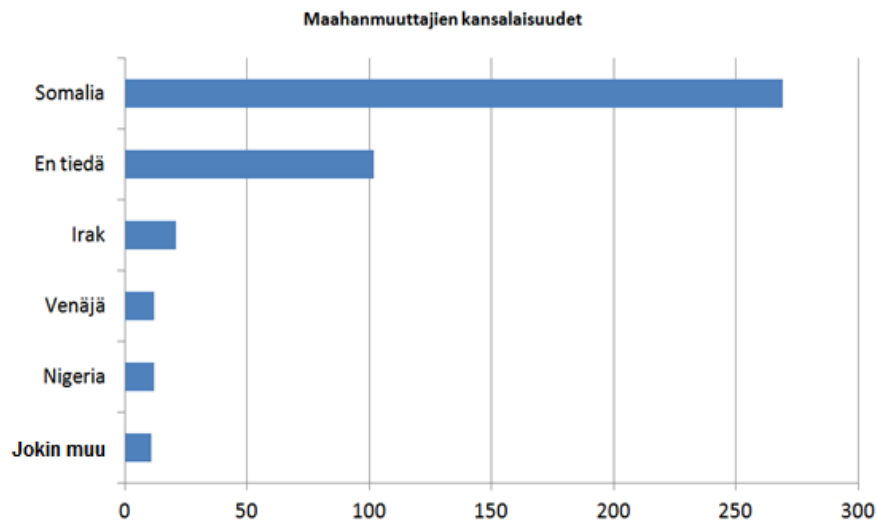
Kuvio 6 - Tiedon etsiminen maahanmuuttajista

Suurin osa vastaajista ei etsi tietoa maahanmuuttajista (91,3 %). Muut vastaukset jakautuivat suhteellisen tasaisesti muiden vaihtoehtojen kesken. Muista vaihtoehdoista suosituin oli Internet (5,4 %).

6.3 Tietämys - Kantaväestö

Tietämys-kohdassa vastaajilta kysyttiin maahanmuuttajiin liittyviä asioita, kuten kansalaisuuksia, maahanmuuttajien määrää, asuinpaikkoja ja syitä maahanmuuttajien tulemiseen Suomeen.

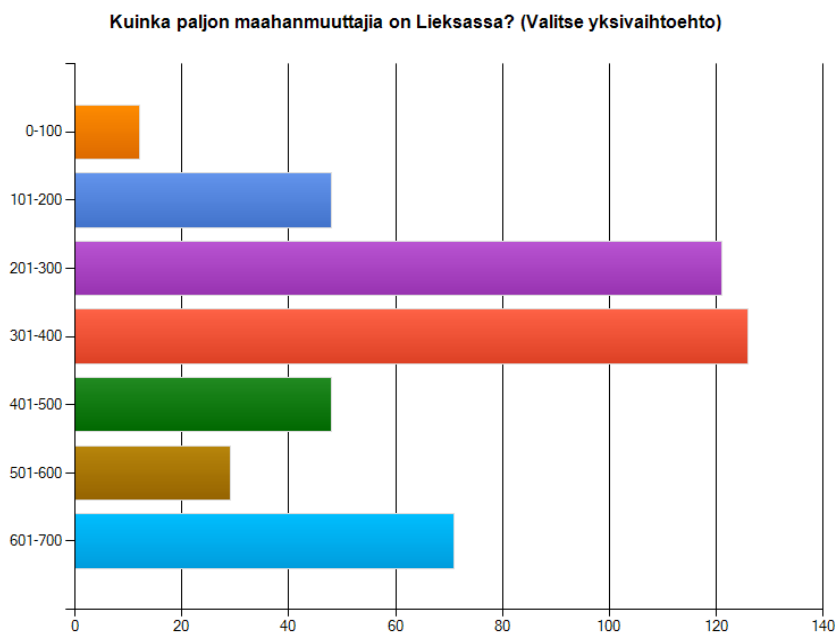
Kuviosta 7 nähdään maahanmuuttajien kansalaisuuksien nimeämisen vastausjakauma. Vastaajien tuli nimetä maahanmuuttajien kansalaisuuksia joita on Lieksassa.

Kuvio 7 - Maahanmuuttajien kansalaisuudet

Kuten yllä olevasta kuviosta 7 nähdään, niin selkeä enemmistö (59,1 %) nimesi ensisijaisesti kansalaisuudeksi Somalian. Noin neljäsosa (23,3 %) vastaajista vastasi kansalaisuuksien osalta ”en tiedä”.

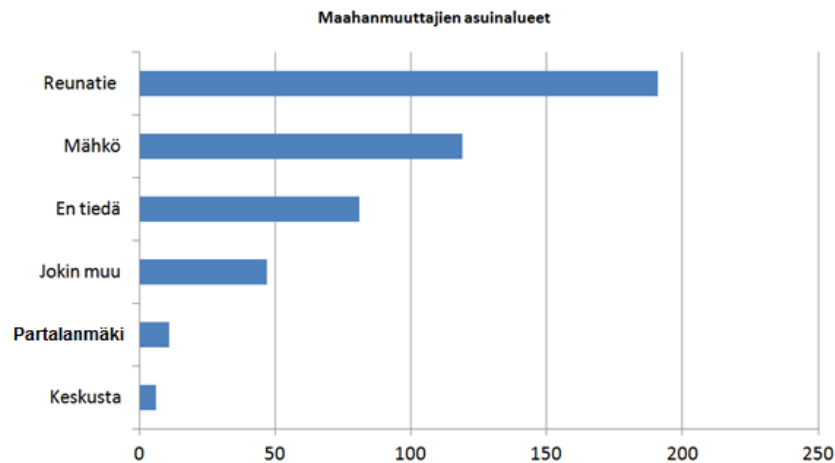
Maahanmuuttajien määrän arvioinnin vastausjakauma nähdään alla olevasta kuviosta 8. Vastaa-
taajien tuli arvioida maahanmuuttajien määrä Lieksassa valitsemalla yksi vaihtoehto annetuis-
ta vaihtoehtoista.

Kuvio 8 - Maahanmuuttajien määrä

Selkeä enemmistö (60,2 %) vastasi maahanmuuttajien määrän vaihtoehtoihin 301 - 400, 401 - 500, 501 - 600 tai 601 - 700 maahanmuuttajaa.

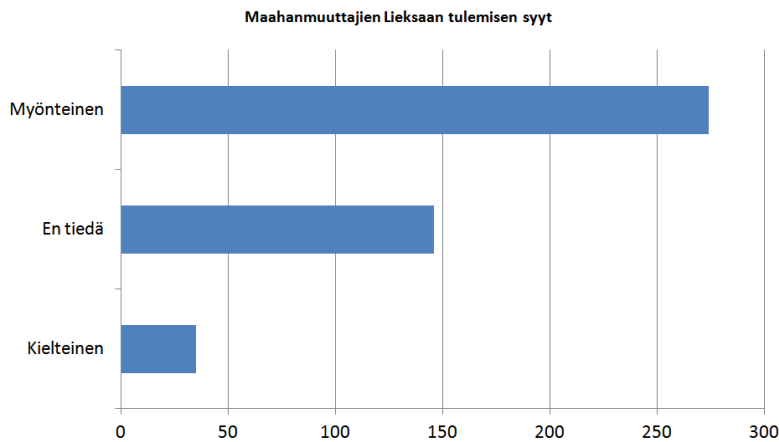
Kuviossa 9 nähdään vastaajien nimeämiä alueita, joissa maahanmuuttajia asuu Lieksassa.

Kuvio 9 - Maahanmuuttajien asuinalueet

Selkeä enemmistö (68,3 %) kirjoitti vastaukseksi ”Reunatie” tai ”Mähkö”. Noin viidesosa (17,8 %) ei osannut nimetä asuinalueita.

Alla olevasta kuviossa 10 nähdään vastaajien maahanmuuttajien Lieksaan tulemisen syiden vastausjakauma.

Kuvio 10 - Maahanmuuttajien tulemisen syyt

Vastaajien tuli omin sanoin kertoa syy maahanmuuttajien tulemiselle Lieksaan. Vastaukset jakautuivat myönteiseen (60,2 %), kielteiseen (7,7 %) ja en tiedä (32,1 %) kategorioihin. Myönteisissä vastauksissa syyt olivat muun muassa sota, nälänhätä, avuntarve, poliittinen tilanne kotimaassa tai jokin muu maahanmuuttajaa uhkaava tekijä. Myös työpaikan saaminen mainittiin myönteisissä vastauksissa. Kielteisissä vastauksissa syyt olivat selkeästi negatiivisia. Maahanmuuttajien tulemisesta syytettiin poliittista järjestelmää, kaupungin ja kunnan päättäjiä, sekä tekosyillä tulevia maahanmuuttajia. Maahanmuuttajiin liittyen oli useita rassistisia piirteitä sisältäviä kommentteja. Vastaajien toimesta tässä kysymyksessä havaittiin tekninen virhe (liite 4.).

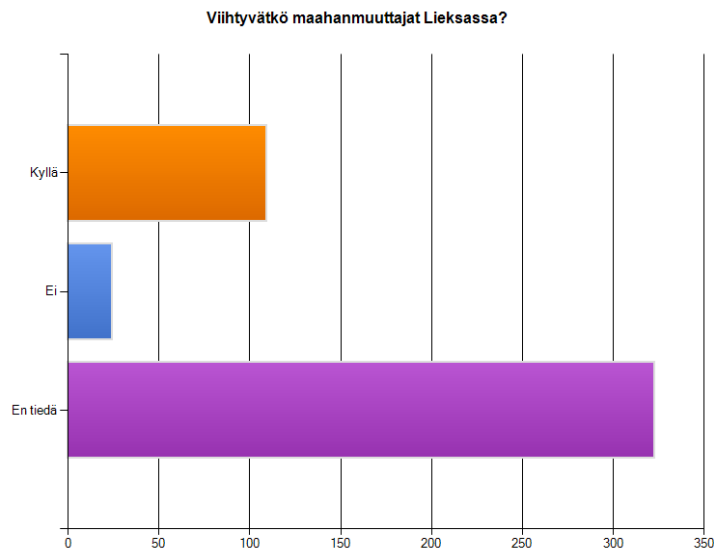
Kuviossa 11 nähdään vastaajien vastausjakauma kysymykseen: ”Onko Lieksaan tulossa lisää maahanmuuttajia?”.

Kuvio 11 - Maahanmuuttajien tuleminen tulevaisuudessa

Kyllä (55,6 %) ja en tiedä (41,8 %) vaihtoehdot saivat melkein yhtä paljon vastauksia ja erittäin pieni osa vastaajista valitsi vaihtoehdon ei (2,6 %).

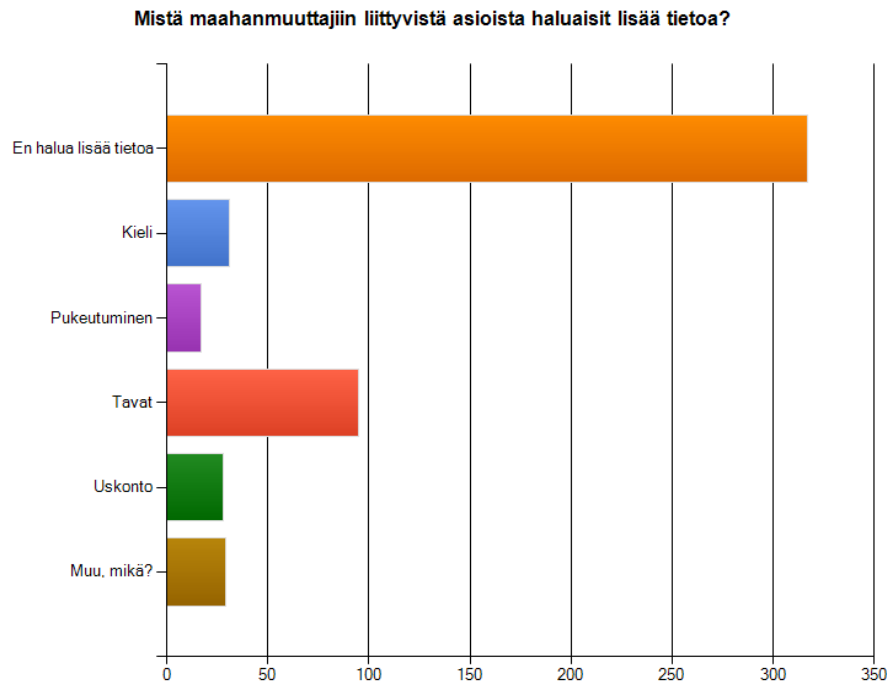
Kuviossa 12 nähdään vastaajien arvioinnin vastausjakauma maahanmuuttajien viihtymisestä Lieksassa.

Kuvio 12 - Maahanmuuttajien viihtyminen

Vastaajien tuli valita vaihtoehdoista kyllä, ei, en tiedä, vastaus kysymykseen: ”Viihtyvätkö maahanmuuttajat Lieksassa?” Selkeä enemmistö vastasi en tiedä (70,8 %). Noin neljäsosa vastasi kyllä (24,0 %).

Kuviosta 13 nähdään mistä maahanmuuttajiin liittyvistä asioista vastaajat halusivat lisätietoa.

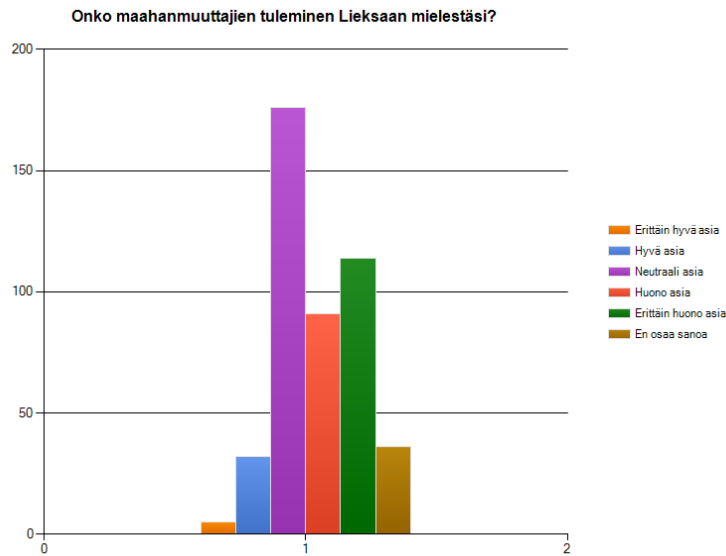
Kuvio 13 - Maahanmuuttajista hankittava tieto

Vastaajien tuli valita annetuista vaihtoehdoista asia, josta maahanmuuttajiin liittyen haluaisivat lisätietoa. Selkeä enemmistö valitsi vaihtoehdon ”en halua lisää tietoa” (69,7 %). Eniten lisätietoa haluttiin maahanmuuttajien tavoista (20,9 %). Pieni osa vastaajista, jotka vastasivat kohtaan: ”Muu, mikä?” (2,2 %) Halusivat lisätietoa rahallisesta tuesta, jota maahanmuuttajat saavat.

6.4 Suhtautuminen - Kantaväestö

Suhtautuminen kohdassa vastaajia pyydettiin arvioimaan omaa suhtautumista maahanmuuttajiin, sekä arvioimaan ympäristön suhtautumista maahanmuuttajiin. Suhtautuminen kohdan kysymyksen tuloksien, joissa vastaajilta kysyttiin siskojen, veljien, sekä isovanhempien suhtautumista, ei ole kuvattu kuvioiden avulla. Kaikissa vastauksissa selkeä enemmistö ei osannut arvioida edellä mainittujen henkilöiden suhtautumista.

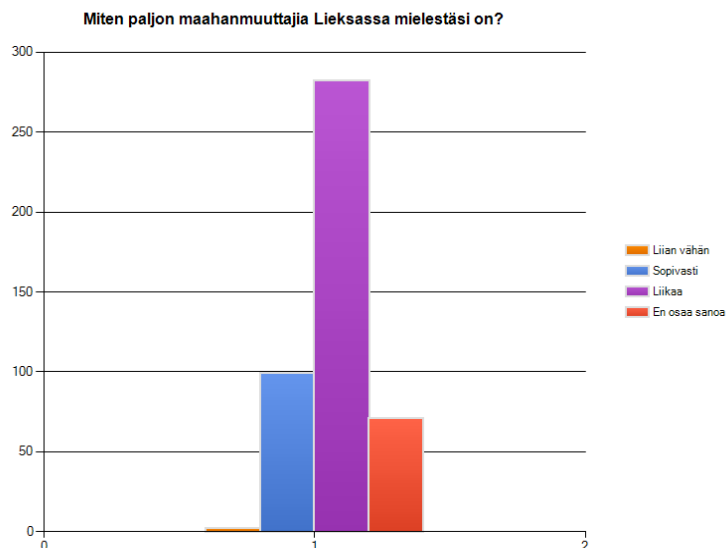
Kuviosta 14 nähdään vastaajien maahanmuuttajien Lieksaan tulemisen suhtautumisen vastausjakauma. Vastaajien tuli arvioida maahanmuuttajien tulemista Lieksaan asteikolla: Erittäin hyvä asia, hyvä asia, neutraali asia, huono asia, erittäin huono asia ja en osaa sanoa.

Kuvio 14 - Maahanmuuttajien tuleminen

Selkeä yksittäinen enemmistö piti maahanmuuttajien tulemistä Lieksaan neutraalina asiana (38,8 %). Maahanmuuttajien Lieksaan tulemistä arvioitiin selkeästi myös erittäin huonona asiana (25,1 %) ja huonona asiana (20,0 %). Pieni osa vastaajista arvioi maahanmuuttajien Lieksaan tulemisen hyvänä asiana (7,0 %).

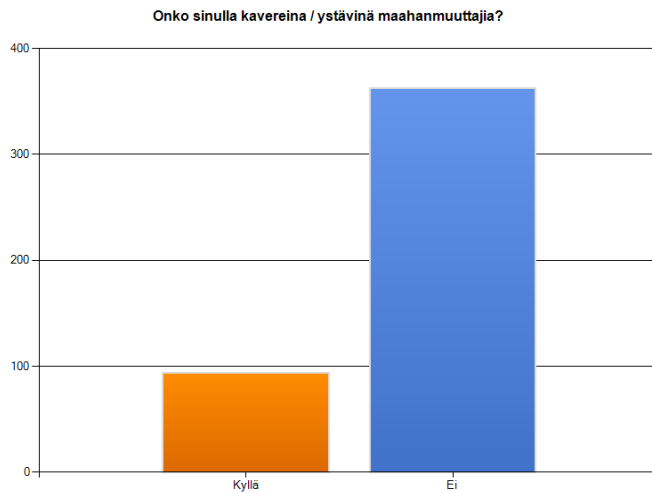
Alla olevasta kuviosta 15 nähdään vastaajien arvioiden vastausjakauma maahanmuuttajien määrästä. Vastaajien tuli arvioida maahanmuuttajien määrää Lieksassa asteikolla: Liian vähän, sopivasti, liikaa ja en osaa sanoa.

Kuvio 15 - Maahanmuuttajien määrään suhtautuminen

Selkeä enemmistö koki, että maahanmuuttajia on liikaa (62,1 %). Loput vastaukset jakautuivat pääosin sopivasti (21,8 %) ja en osaa sanoa (15,6 %) vastauksiin.

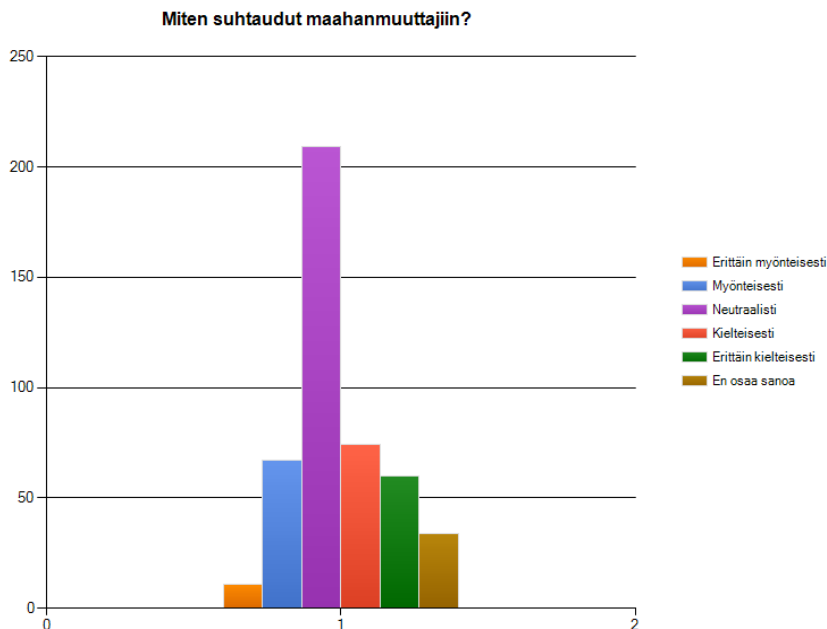
Kuviosta 16 nähdään Vastaajien vastausjakauma kysymykseen: ”Onko sinulla kavereina/ystävinä maahanmuuttajia?”

Kuvio 16 - Maahanmuuttajan ystävä/kaveri

Vastaajien tuli valita onko heillä maahanmuuttajia ystävinä/kavereina vai ei. Selkeä enemmistö (79,6 %) vastasi, että heillä ei ole maahanmuuttajataustaisia kavereita/ystäviä.

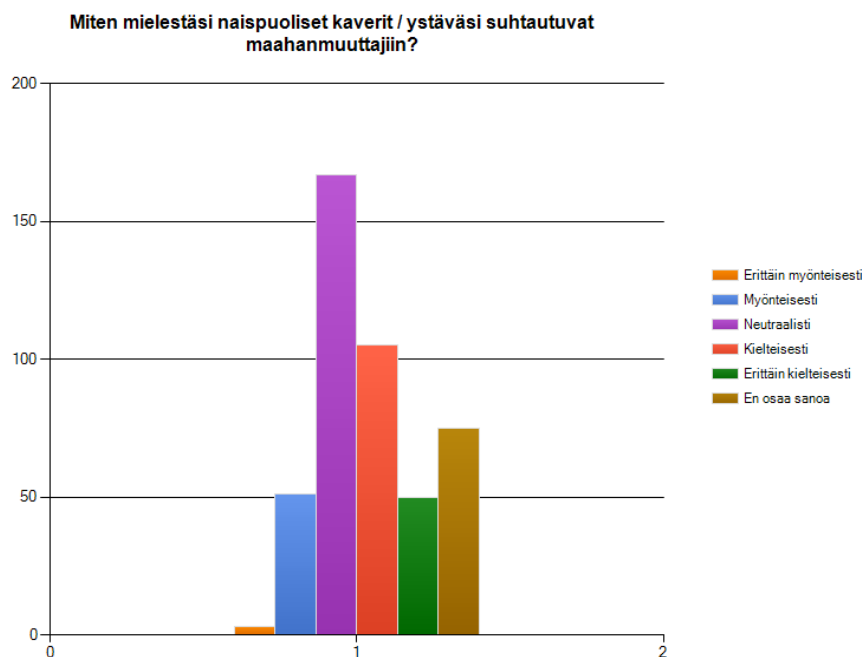
Kuviosta 17 nähdään vastaajien maahanmuuttajiin suhtautumisen vastausjakauma. Vastaajilta kysyttiin suhtautumista maahanmuuttajiin asteikolla: Erittäin myönteisesti, myönteisesti, neutraalisti, kielteisesti, erittäin kielteisesti ja en osaa sanoa.

Kuvio 17 - Maahanmuuttajiin suhtautuminen

Selkeä enemmistö vastasi suhtautuvansa neutraalisti (45,9 %). Seuraavat kategoriat jakautuivat suhteellisen tasaisesti, kielteisesti (16,3 %), myönteisesti (14,7 %) ja erittäin kielteisesti (13,2 %).

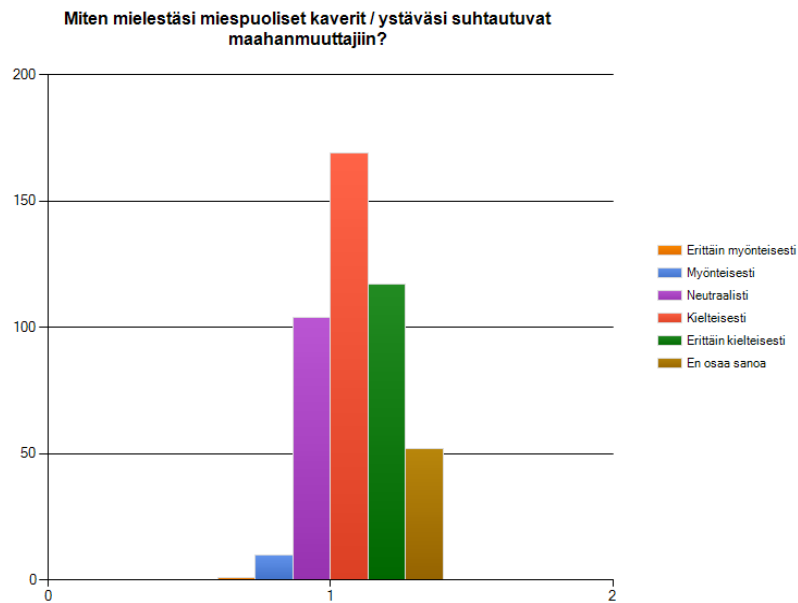
Kuviosta 18 nähdään vastaajien arvion vastausjakauma naispuolisten ystävien/kavereiden suhtautumisesta maahanmuuttajiin. Vastaajien tuli arvioida naispuolisten kavereiden/ystävien suhtautumista maahanmuuttajiin asteikolla: Erittäin myönteisesti, myönteisesti, neutraalisti, kielteisesti, erittäin kielteisesti ja en osaa sanoa.

Kuvio 18 - Naispuolisten kavereiden/ystävien suhtautuminen

Selkeä enemmistön arvioitiin suhtautuvan neutraalisti (37,0 %). Seuraavaksi eniten arvioitiin kielteisesti suhtautumista (23,3 %) tai ei osattu sanoa (16,6 %). Tämän jälkeen arvioitiin tasaisesti kategoriat myönteisesti (11,3 %) ja erittäin kielteisesti (11,1 %).

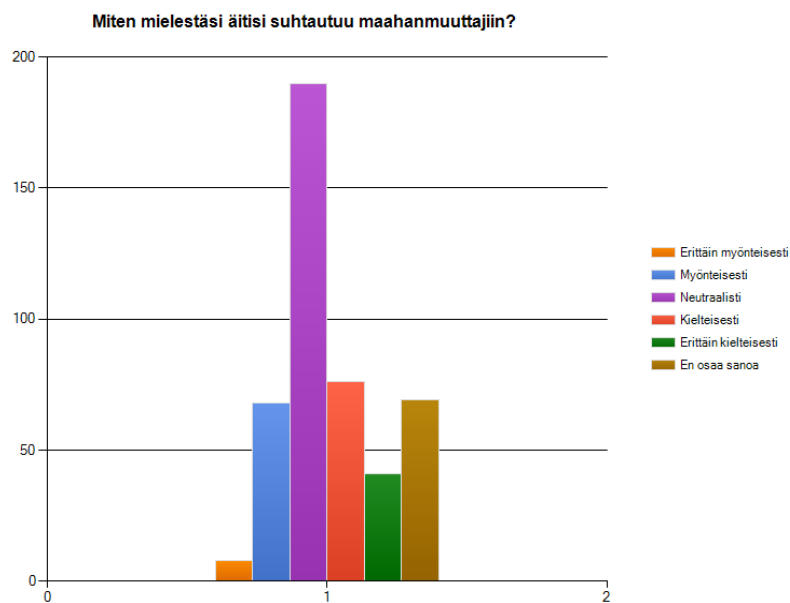
Kuviosta 19 nähdään vastaajien arvion vastausjakauma miespuolisten ystävien/kavereiden suhtautumisesta maahanmuuttajiin. Vastaajien tuli arvioida miespuolisten kavereiden/ystävien suhtautumista maahanmuuttajiin asteikolla: Erittäin myönteisesti, myönteisesti, neutraalisti, kielteisesti, erittäin kielteisesti ja en osaa sanoa.

Kuvio 19 - Miespuolisten kavereiden/ystävien suhtautuminen

Vastaajat kokivat selkeän enemmistön suhtautuvan kielteisesti (37,3 %). Seuraavaksi eniten arvioitiin erittäin kielteisesti suhtautumista (25,8 %) ja kolmanneksi eniten vastauksia tuli neutraalisti (23,0 %) kohtaan.

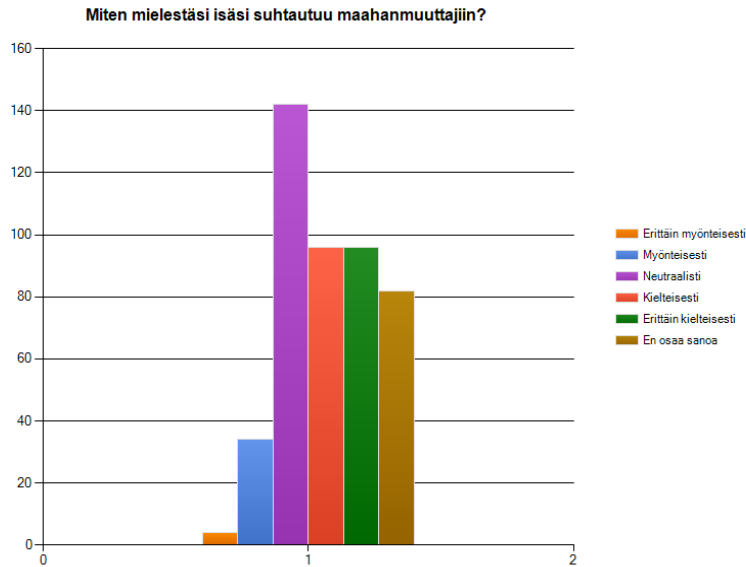
Alla olevasta kuviosta 20 nähdään vastaajien arvion vastausjakauma äidin suhtautumisesta maahanmuuttajiin. Vastaajien tuli arvioida äitinsä suhtautumista maahanmuuttajiin asteikolla: Erittäin myönteisesti, myönteisesti, neutraalisti, kielteisesti, erittäin kielteisesti ja en osaa sanoa.

Kuvio 20 - Äidin suhtautuminen

Vastaajista selkeä enemmistö (42,0 %) arvioi suhtautumisen neutraaliksi.

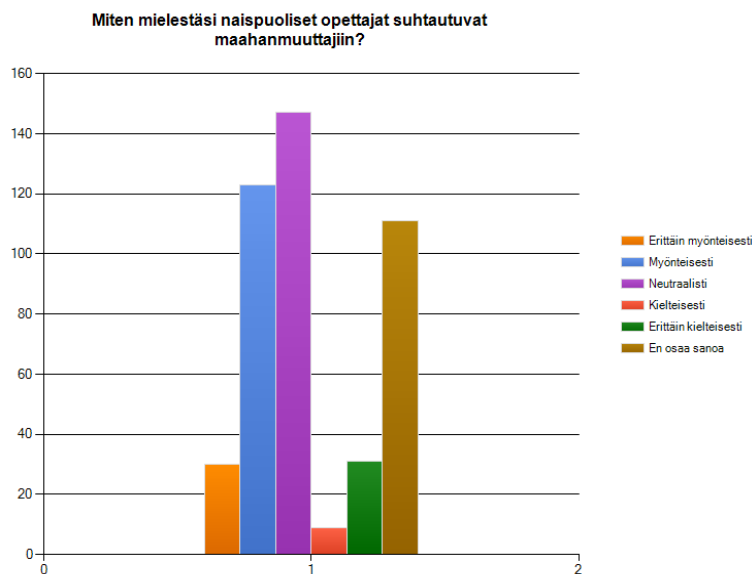
Kuviosta 21 nähdään vastaajien arvion vastausjakauma isän suhtautumisesta maahanmuuttajiin. Vastaajien tuli arvioida isänsä suhtautumista maahanmuuttajiin asteikolla: Erittäin myönteisesti, myönteisesti, neutraalisti, kielteisesti, erittäin kielteisesti ja en osaa sanoa.

Kuvio 21 - Isän suhtautuminen

Vastaajista selkeä enemmistö (31,3 %) arvioi suhtautumisen neutraaliksi. Noin viidesosa (21,1 %) vastaajista arvioi suhtautumisen joko kielteiseksi tai erittäin kielteiseksi.

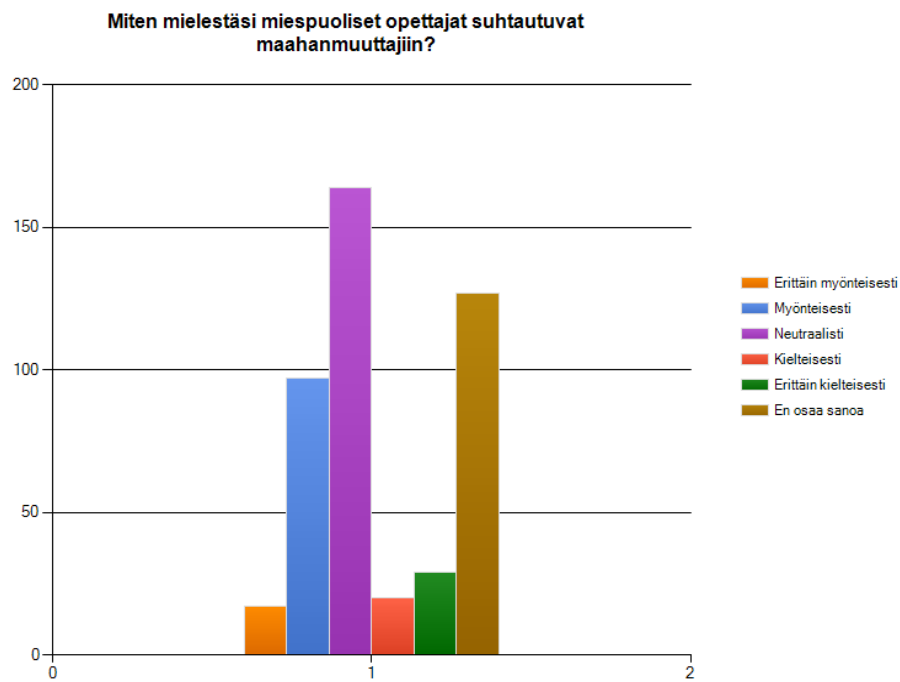
Kuviosta 22 nähdään vastaajien arvion vastausjakauma naispuolisten opettajien suhtautumisesta maahanmuuttajiin. Vastaajien tuli arvioida naispuolisten opettajien suhtautumista maahanmuuttajiin asteikolla: Erittäin myönteisesti, myönteisesti, neutraalisti, kielteisesti, erittäin kielteisesti ja en osaa sanoa.

Kuvio 22 - Naispuolisten opettajien suhtautuminen

Kuten edellisestä kuviosta nähdään, niin vastaajista selkeä enemmistö arvioi suhtautumisen neutraaliksi (32,6 %). Hieman yli neljäsosa arvioi suhtautumisen positiiviseksi (27,3 %) ja hieman alle neljäsosa ei osannut arvioida suhtautumista (24,6 %).

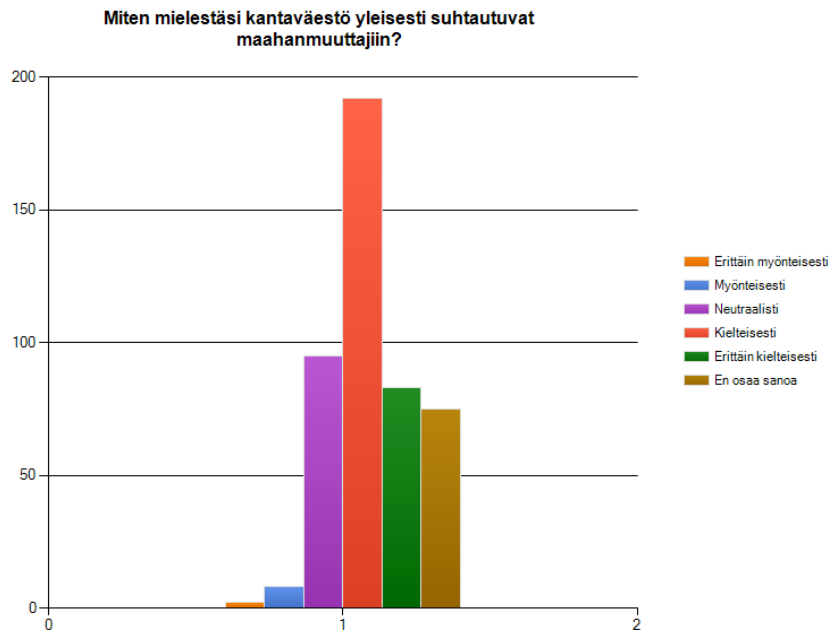
Alla olevasta kuviosta 23 nähdään vastaajien arvion vastausjakauma miespuolisten opettajien suhtautumisesta maahanmuuttajiin. Vastaajien tuli arvioida miespuolisten opettajien suhtautumista maahanmuuttajiin asteikolla: Erittäin myönteisesti, myönteisesti, neutraalisti, kielteisesti, erittäin kielteisesti ja en osaa sanoa.

Kuvio 23 - Miespuolisten opettajien suhtautuminen

Vastaajista selkeä enemmistö arvioi suhtautumisen neutraaliksi (36,1 %). Noin viidesosa arvioi suhtautumisen myönteiseksi (21,4 %) ja hieman yli neljäsosa ei osannut arvioida suhtautumista (28,8 %).

Kuviossa 24 nähdään vastaajien arvion vastausjakauma kantaväestön yleisestä suhtautumisesta maahanmuuttajiin.

Kuvio 24 - Kantaväestön suhtautuminen

Vastaajien tuli arvioida kantaväestön suhtautumista maahanmuuttajiin asteikolla: Erittäin myönteisesti, myönteisesti, neutraalisti, kielteisesti, erittäin kielteisesti ja en osaa sanoa. Vastaajista selkeä enemmistö arvioi suhtautumisen kielteiseksi (42,2 %).

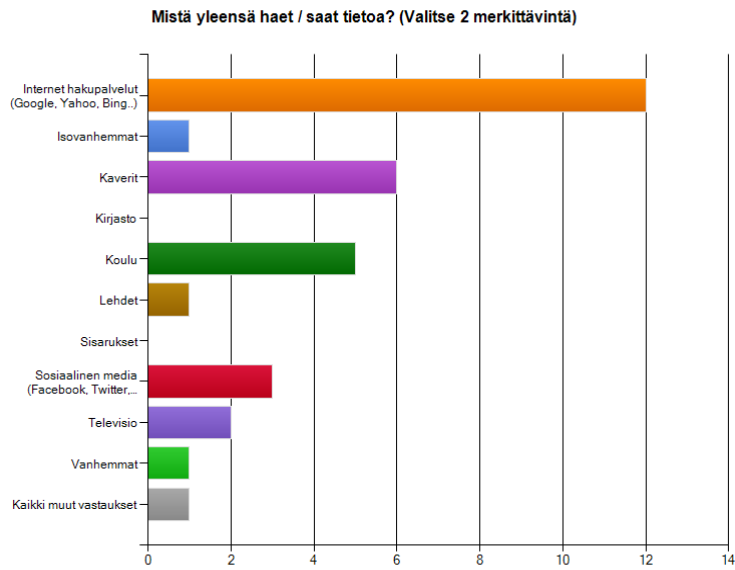
6.5 Perustiedot - Maahanmuuttajat

Perustiedot kohdassa kysytään vastaajan ikää, oppilaitosta ja sukupuolta. Maahanmuuttajille suunnatun kyselyn vastaajia oli yhteensä 22 henkilöä, joista 14 vastasi kyselyn kaikkiin kohtiin. Vastaajista 1 oli yläkoulusta, 5 lukiosta ja 16 ammattiopistosta. Vastaajista noin yksi kolmasosa (36,4%) oli naisia ja noin kaksi kolmasosaa miehiä (63,6%). Vastaajien keski-ikä oli 22,7 vuotta.

6.6 Tiedonhankinta - Maahanmuuttajat

Tiedonhankinta kohdassa kysytään esimerkkien ja vapaiden vastauksien kautta yleisen tiedon hankinnan lähteitä, kantaväestöstä saadun tiedon lähteitä, sekä kiinnostuksesta saada lisää tietoa kantaväestöstä.

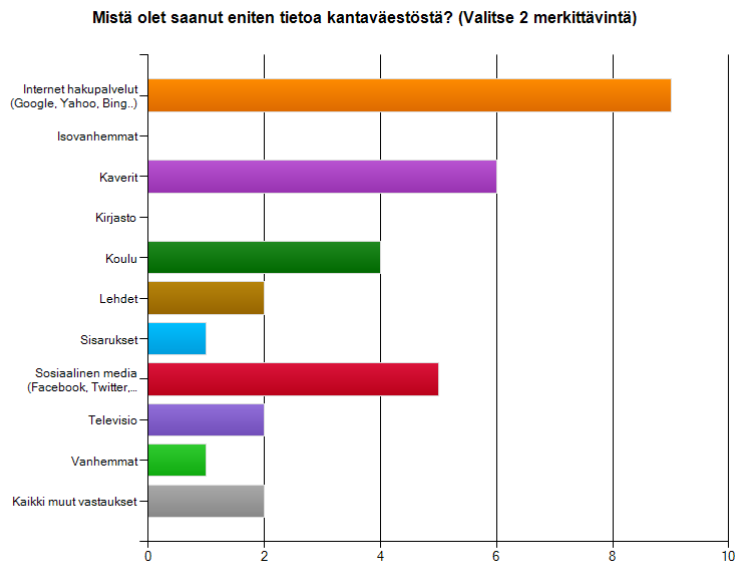
Kuviosta 25 nähdään maahanmuuttajien tiedonhankinnan vastausjakauma. Vastaajien tuli valita kaksi merkittävintä lähdettä mistä hakevat / saavat tietoa yleensä.

Kuvio 25 - Tiedonhankinta

Vastaajien mukaan eniten (12 valintaa) tietoa haetaan internet-hakupalveluista. Muita merkittäviä välineitä olivat kaverit (6 valintaa) ja koulu (5 valintaa).

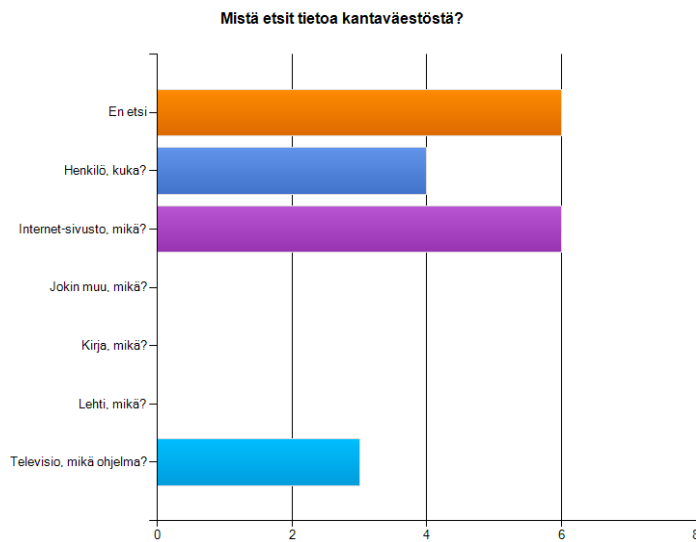
Alla olevasta kuviosta 26 näkyy vastaajien kantäväestöstä saatavan tiedon vastausjakauma. Vastaajien tuli valita kaksi merkittävintä lähdettä mistä ovat saaneet tietoa kantäväestöstä.

Kuvio 26 - Kantäväestöstä saatava tieto

Eniten tietoa kantäväestöstä vastaajat ovat saaneet internet-hakupalveluiden kautta (9 valintaa). Muita enemmän valintoja saaneita lähteitä olivat kaverit (6 valintaa) ja sosiaalinen media (5 valintaa).

Kuviosta 27 näkyy vastaajien kantaväestöstä tiedon etsimisen vastausjakauma. Vastaajien tuli valita ja kertoa mistä etsivät tietoa kantaväestöstä.

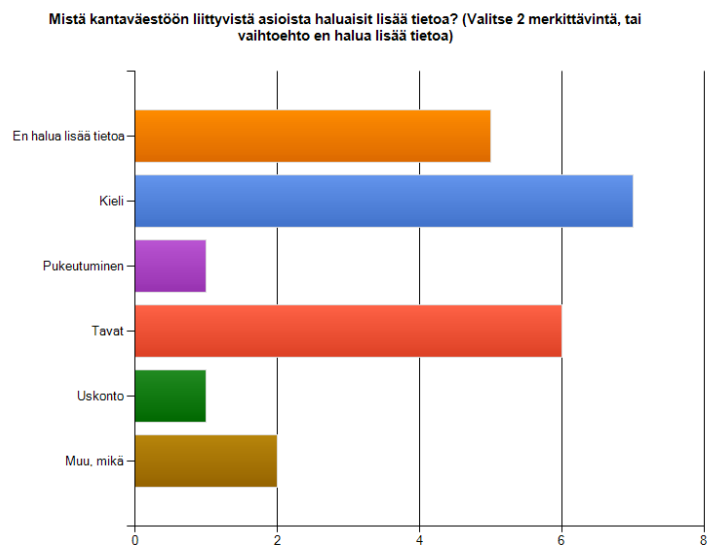
Kuvio 27 - Tiedon etsiminen kantaväestöstä

Hieman yli kolmasosa (37,5 %) ei etsinyt tietoa ja hieman yli kolmasosa (37,5 %) etsi tietoa internet-sivustolta. Internet sivustojen osalta Google-hakupalvelu mainittiin vastauksissa.

6.7 Tietämys - Maahanmuuttajat

Tietämys kohdassa kysytään vastaajilta kantaväestöön liittyviä asioita.

Kuviosta 28 näkyy vastaajien kantaväestöstä haluttavan lisätiedon vastausjakauma. Vastaajien tuli valita 2 merkittävintä tekijää kantaväestöön liittyen joista haluaisivat lisätietoa.

Kuvio 28 - Kantaväestöstä hankittava tieto

Edellisestä kuviosta nähdään, että vastaajat halusivat eniten lisätietoa kielestä (7/22 valintaa). Toiseksi eniten tavoista (6/22 valintaa) ja kolmanneksi eniten vastaajat eivät halunneet lisätietoa (5/22 valintaa)

6.8 Suhtautuminen - Maahanmuuttajat

Suhtautuminen kohdassa vastaajia pyydetään arvioimaan omaa suhtautumista kantaväestöön, sekä arvioimaan ympäristön suhtautumista peiliryhmään.

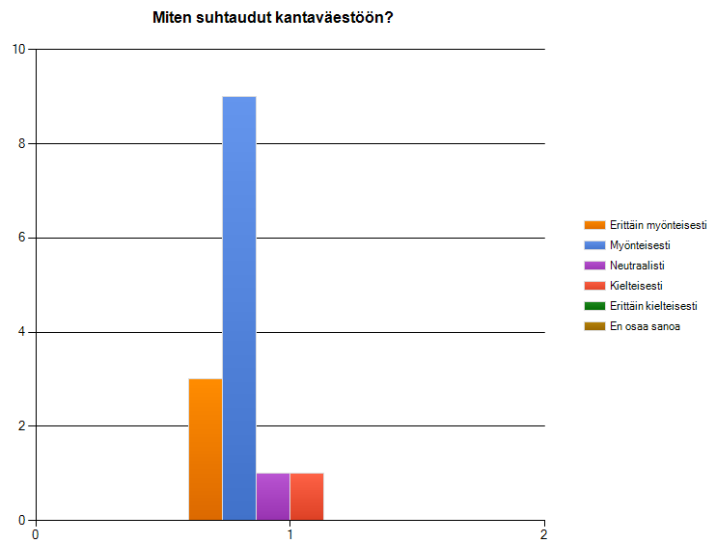
Alla olevasta kuviosta 29 näkyy vastaajien kaverit / ystävät kantaväestöstä vastausjakauma.

Kuvio 29 - Kantaväestön ystävä/kaveri

Vastaajien tuli valita onko heillä kavereita / ystäviä kantaväestössä. Selkeällä enemmistöllä (92,9 %) oli kavereita / ystäviä kantaväestössä.

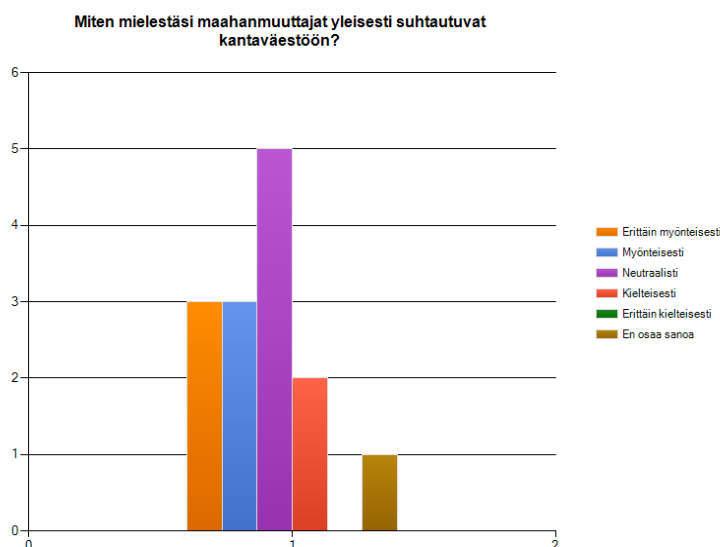
Kuviosta 30 nähdään vastaajien suhtautuminen kantaväestöön vastausjakauma. Vastaajien tuli arvioida omaa suhtautumista kantaväestöön asteikolla: Erittäin myönteisesti, myönteisesti, neutraalisti, kielteisesti, erittäin kielteisesti ja en osaa sanoa.

Kuvio 30 - Kantaväestöön suhtautuminen

Vastaajista selkeä enemmistö arvioi suhtautumisensa myönteiseksi (64,3 %). Noin viidesosa arvioi suhtautumisensa erittäin myönteiseksi (21,4 %).

Alla olevassa kuviossa 31 näkyy vastaajien arvion vastausjakauma maahanmuuttajien yleisestä suhtautumisesta kantaväestöön. Vastaajien tuli arvioida maahanmuuttajien suhtautumista kantaväestöön asteikolla: Erittäin myönteisesti, myönteisesti, neutraalisti, kielteisesti, erittäin kielteisesti ja en osaa sanoa.

Kuvio 31 - Maahanmuuttajien suhtautuminen kantaväestöön

Vastaajista selkeä enemmistö (35,7 %) arvioi suhtautumisen neutraaliksi. Noin viidesosa (21,4 %) arvioi suhtautumisen myönteiseksi tai erittäin myönteiseksi.

7 Johtopäätökset

Kantaväestön suuresta vastaajamäärästä johtuen tulosten analysointi ja johtopäätösten tekeminen on erittäin mielenkiintoista. Suuresta vastaajamäärästä kiitos kuuluu oppilaitosten yhteyshenkilöille, jotka suunnittelivat ja toteuttivat kyselytutkimuksen suorittamisen erittäin määrätietoisesti. Johtopäätöksissä käsittelen tutkimuskysymyksiäni, käsittelen kyselytutkimuksen tuloksia vertaamalla niitä aiempiin tutkimuksiin, käsittelen olettamuksiani kyselytutkimuksen tuloksiin ja teen erillisiä huomioita kyselytutkimuksen tuloksista.

7.1 Tulosten luotettavuuden analysointi

Tulosten reliabeliutta eli luotettavuutta tukevat korkeat vastaajamäärät. Kun vastaajien määrää suhteutetaan oppilaitosten opiskelija- ja oppilasmääriin saadaan vastaajien prosentuaalinen osuus seuraavanlaiseksi: Suurin vastaajamäärä oli yläkoulusta, joiden oppilaista kyselyyn vastasi noin 79 %. Lukion opiskelijoista taas noin 62 % vastasi kyselyyn. Vähiten vastaajia oli ammattopistosta, joiden opiskelijoista noin 22 % vastasi kyselyyn.

Yleisesti julkisesti avoimena lähetetyssä kyselyssä vastauksia saadaan 30 - 40 prosenttia. Joidenkin erityisryhmien suhteen, jos aihe kyselyn aihe erityisryhmälle merkittävä, voi vastaukset nousta yli 30 - 40 prosentin. Vastauksien usealla karhuamisella voidaan saada jopa 70 - 80 prosenttia vastaajista vastaamaan (Hirsjärvi ym. 2010, 196).

Tulosten analysoinnissa vastaajina ovat ammattopiston, lukion ja yläkoulun kyselytutkimuksen vastaajat määrällisesti. Muuttujina ovat suhtautuminen osion kysymysten (Erittäin myönteinen, myönteinen, neutraali, kielteinen, erittäin kielteinen ja en osaa sanoa) saadut oppilaitoskohtaiset kokonaisvastaajamäärät. Cronbachin alfa-kertoimen luvun suositellaan olevan 0,7 tai suurempi, jotta reliabiliteetti olisi tarpeeksi korkea. (Oulun yliopisto 2013.) Tulosten määritetyn osan Cronbachin alfa-kertoimen luvuksi tuli 0,903 mikä merkitsee korkeaa reliabiliteettia.

Tulosten validiuden suhteen on tärkeää, että tutkielmassa tutkitaan niitä asioita mitä on tarkoitus tutkia. Tämä tarkoittaa sitä, että tutkielman teoreettisen käsitteistön ja operationaalisen käsitteistön välin tulisi olla mahdollisimman pieni (Helsingin Yliopisto 2005). Ennen kyselytutkimuksen toteuttamista kävin kyselytutkimuksen kysymysrungot läpi oppilaitosten edustajien kanssa. Oppilaitosten edustajat ovat hyvin lähellä vastaajia ja näin ollen pystyvät analysoimaan vastaajien mahdollista ymmärtämistä kyselytutkimuksen kysymyksien suhteen. Läpikäynnin jälkeen joidenkin kysymysten sanamuotoa muutettiin ja joitakin kysymyksiä tarkennettiin. Edellä mainittu menettely lisää kyselytutkimuksen tuloksien validiutta.

7.2 Tiedonhankinta

Kuten oletinkin, niin vastaajien tiedonhankinnassa merkittävin väline on internet. Myös sosiaalinen media oli vastaajille suhteellisen merkittävä väline tiedonhankinnan suhteen. Lieksan kaupungilla on monikulttuurinen lieksa-projekti, jonka tavoitteena on edistää maahanmuuttajien kotoutumista ja järjestää monikulttuurikoulutusta toimijoille (Mokuli 2013). Projektilla on omat verkkosivut ja facebook-ryhmä. Valitut viestintäkanavat ovat kyselytutkimukseni tuloksiin suhteutettuna oikeat. Kyselytutkimuksessani ei kuitenkaan ilmennyt, että vastaajat olisivat käyttäneet tiedonhankintaan kyseistä verkkosivua tai facebook-ryhmää. Internet viestintäkanaviin yleisesti liittyä viestintäkanavan selkeä markkinointi kohderyhmälle. Markkinointi on erittäin tärkeässä asemassa, jotta haluttu kohdeyleisö löytää viestintäkanavan ja sen sisällön. (Markkinointia 2013.)

Kantaväestön ja maahanmuuttajien toisistaan liittyvän tiedon saamisen oletin jakautuvan taiseemmin annettujen vaihtoehtojen kesken. Kantaväestöllä merkittävimmät välineet olivat koulu, televisio ja lehdet. Odotin, että kantaväestön vastaajat olisivat valinneet yhdeksi merkittäväksi tiedonsaanti välineeksi internetin. Internet oli kyllä yksi valituista vaihtoehdoista, mutta ei merkittävämpien joukossa. Maahanmuuttajien merkittävimmät välineet olivat internet, kaverit ja sosiaalinen media. Kantaväestön ja maahanmuuttajien välineiden eroa voi selittää se, että kantaväestöllä tiedon saaminen maahanmuuttajista on todennäköisesti passiivisempaa ja näin ollen merkittävimmät välineet ovat koulu, televisio ja lehdet. Maahanmuuttajilla taas tiedonhakeminen on todennäköisesti aktiivisempaa ja tästä syystä merkittävimmät välineet ovat internet, kaverit ja sosiaalinen media.

7.3 Tietämys

Kantaväestön yleinen tietous maahanmuuttajiin liittyvistä perusasioista oli hyvällä tasolla niin kuin oletinkin. Ainoa asia mistä olin yllätynyt, oli maahanmuuttajien määrän arviointi. Suurin osa vastaajista arvioi maahanmuuttajien määrän korkeammaksi kuin mitä se oikeasti on. Mielenkiintoinen tulos oli myös, se että tarkemmassa tarkastelussa määrän oikein vastanneista suurin osa oli yläkoulun vastaajia. Oletin, että lukiolaiset olisivat arvioineet määrän oikein. Vastaajat tiesivät maahanmuuttajien enemmistökansalaisuudet hyvin, sekä vastaajat tiesivät myös sen, että maahanmuuttajia on tulossa lisää ja syyt maahanmuuttajien tulemiseen vastasivat hyvin todellisuutta.

Mielenkiinnolla odotin tuloksia tietämys kohdan kysymykseen, jossa vastaajien tuli nimetä asuinalue, jossa maahanmuuttajat asuvat. Melkein 70 % vastaajista nimesi maantieteellisesti saman alueen, jossa maahanmuuttajat asuvat. Kuten jo aiemmin, segregaaation yhteydessä esitin, niin Lieksan kaupunki on sijoittanut maahanmuuttajat tyhjillään oleviin asuntoihin,

sijoittamisen osamotiivin ollessa kaupungin osakeyhtiön säilyttäminen. Tähän seikkaan päättäjien tulisi kiinnittää erityistä huomioita kotouttamissuunnitelmissa, jotta mahdolliselta segregaatiolta ja siihen liittyviltä tekijöiltä välttyttäisiin.

7.4 Suhtautuminen

Oletin kantaväestön kokonaisvaltaisen suhtautumisen olevan selkeämmin myönteinen ja neutraali. Tulosten perusteella kielteisesti tai erittäin kielteisesti suhtautuvien määrä on yllättävän suuri. Suhtautumisen arvioinnin tulkintaan liittyy paljon seikkoja, jotka vaikuttavat johtopäätösten tekemiseen. Esimerkiksi arviointiasteikolla olevaan neutraaliin liittyy paljon tekijöitä, joita emme vastaajista tiedä. Neutraali voi olla vastaajalle myönteinen, mikä voi tarkoittaa maahanmuuttajiin suhtautumista samalla tavalla kuin kantaväestöön. Neutraali voi olla vastaajalle myös kielteinen, mikä voi tarkoittaa esimerkiksi maahanmuuttajien kanssa käytävän vuorovaikutuksen poissulkemista. Lähtökohtaisesti kuitenkin yleistäen oletan, että neutraali tarkoittaa tässä yhteydessä neutraalia suhtautumista.

Kielteiseen ja erittäin kielteiseen suhtautumiseen liittyy myös paljon tekijöitä, joita emme voi tietää vastaajista. Emme tiedä kuinka todenmukaisesti vastaajat ovat arvioineet suhtautumisen tai mitä erilaisia tekijöitä arviointiin liittyy. Joka tapauksessa kielteisen ja erittäin kielteisen arviointien määrä oli suurempi kuin oletin. Kantaväestöstä 45,1 % arvioi maahanmuuttajien tulemisen Lieksaan huonona tai erittäin huonona asiana. 62,1 % arvioi, että Lieksassa on liikaa maahanmuuttajia. 29,5 % vastaajista arvioi oman suhtautumisensa kielteiseksi tai erittäin kielteiseksi. 42,2 % arvioi isänsä suhtautumisen kielteiseksi tai erittäin kielteiseksi. 42,2 % arvioi kantaväestön yleisesti suhtautuvan maahanmuuttajiin kielteisesti tai erittäin kielteisesti.

Maahanmuuttajien suhtautuminen kantaväestöön on saatujen tulosten perusteella selkeästi myönteinen tai erittäin myönteinen. 85,7 % maahanmuuttajista suhtautui kantaväestöön, joko myönteisesti tai erittäin myönteisesti.

Lähemmässä tarkastelussa esille tullutta kielteisesti tai erittäin kielteisesti suhtautuvien jakaumaa oppilaitosten suhteen, en osannut olettaa. Kaikista vastaajista, jotka arvioivat suhtautumisensa maahanmuuttajia kohtaan kielteiseksi tai erittäin kielteiseksi, oli 72,4 % yläkouluun oppilaita. Kaikista näistä kielteisesti tai erittäin kielteisesti suhtautuvista 84,3 % ei halua lisätietoa maahanmuuttajista ja 94,0 % ei ole maahanmuuttajia kavereina tai ystävinä. Tiedonhakuun liittyen, tämä erikseen määritetty vastaajaryhmä, hakee pääasiallisesti tietonsa Internet-hakupalveluista ja sosiaalisesta mediasta. Näiden tietojen perusteella on helppoa muodostaa kohderyhmä johon maahanmuuttajien ja kantaväestön välisiä suhteita kehittäviä resursseja voisi suunnata. Lisäksi kaksi mahdollista viestintäkanavaa tulee hyvin ilmi tulosten kautta.

Kyselytutkimukseni perusteella yleinen maahanmuuttajiin suhtautuminen on kielteisempää kuin oletin. Kuten jo aiemmin kerroin, tulosten tulkintaan liittyy paljon tekijöitä, jotka vaikuttavat johtopäätösten tekemiseen. Suomen mittakaavassa tulokset edustavat hyvin pientä vastaajajoukkoa, johon vielä liittyy maantieteellisiä ja yhteiskunnallisia tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa vastaajien tekemiin vastauksiin. Suurin osa erilaisista toimenpiteistä, kotouttamissuunnitelmista, projekteista ja hankkeista keskittyy maahanmuuttajiin. Ainakin osan edellä mainituista tekijöistä voisi myös mahdollisesti kohdentaa kantaväestöön. Kuten johdannossa toin esille sisäisen turvallisuuden ohjelman toimenpiteen, jossa maahanmuuttajien rikosten ilmoittamisen aktiivisuudella pystyttäisiin ehkäisemään rasistisia rikoksia enemmän. Varmasti näin onkin, mutta olisi myös tärkeää pyrkiä ehkäisemään rikoksia ennen kuin ne tapahtuvat.

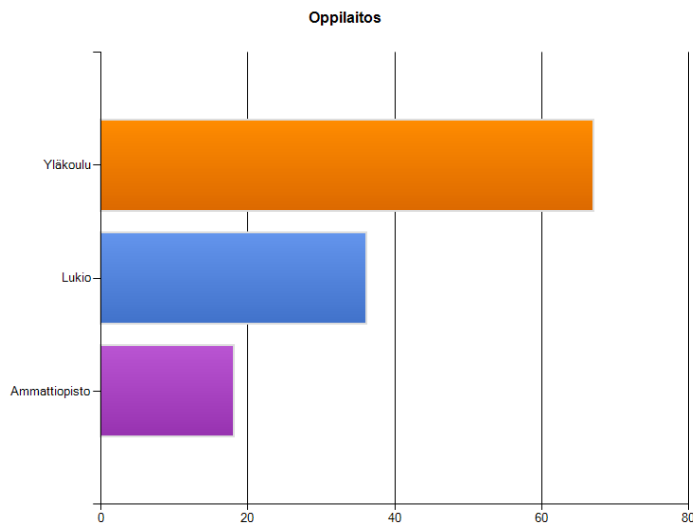
7.5 Asenteet

Vastauksista voi helposti tehdä tulkinnan, että Lieksassa on paljon kielteisiä asenteita maahanmuuttajia kohtaan. Vastauksista voi yhtä helposti tehdä myös tulkinnan, että Lieksassa on paljon myönteisiä asenteita maahanmuuttajia kohtaan. Todennäköisesti kielteisten asenteiden taustalla ovat ennakkoluulot ja siihen liittyvä tietämättömyys. Nämä kielteiset asenteet edustavat mahdollisesti jollakin tavalla jotakin uusrasismien muotoa. Maahanmuuttajien segregaaation, rikollisuuden, ekstremismin ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi resursseja tulisi mahdollisesti kohdistaa juuri tähän uusrasismien ilmentymään.

7.6 Tuloksien tarkastelu ja ristiintaulukointi

Joidenkin vastausten tuloksia on tarkasteltu lähemmin tai jotain kysymystä on ristiintaulukointu muihin kysymyksiin. Ristiintaulukoinnilla voidaan saada tarkempaa tietoa jonkin kysymyksen tuloksen vastauksesta suhteutettuna sitä muihin kysymysten tuloksiin. Yleisesti tuloksien tarkastelulla ja ristiintaulukoinnilla on tarkoitus havainnollistaa millaista informaatiota kyselytutkimuksen tuloksista voidaan saada, sekä miten niitä voitaisiin hyödyntää.

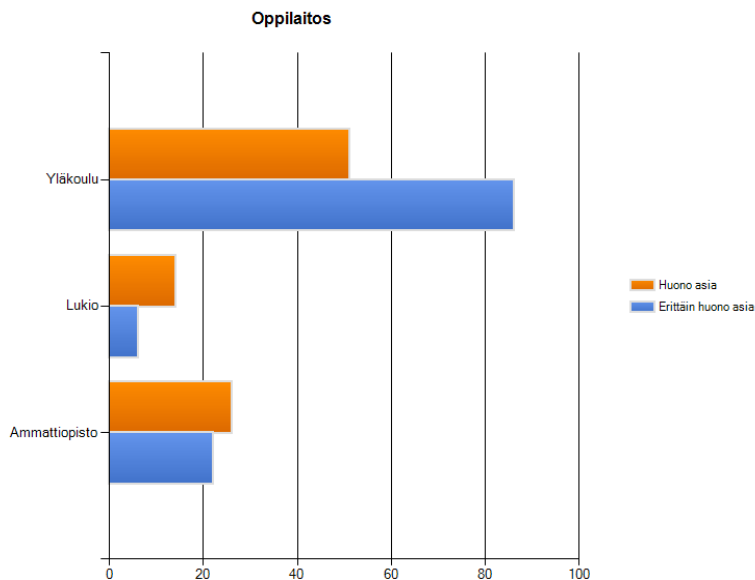
Kaikista vastaajista maahanmuuttajien määrän arvioi oikein noin neljäsosa (26,6 %) vastaajista (Kuvio 32).

Kuvio 32 - Maahanmuuttajien määrän arviointi

Yllä olevasta kuviosta 32 nähdään, että eniten oikeita arvioita määrästä tuli yläkoulun vastaajilta. Kaikista oikein arvioituista vastauksista yli puolet (55,4 %) olivat yläkoulusta.

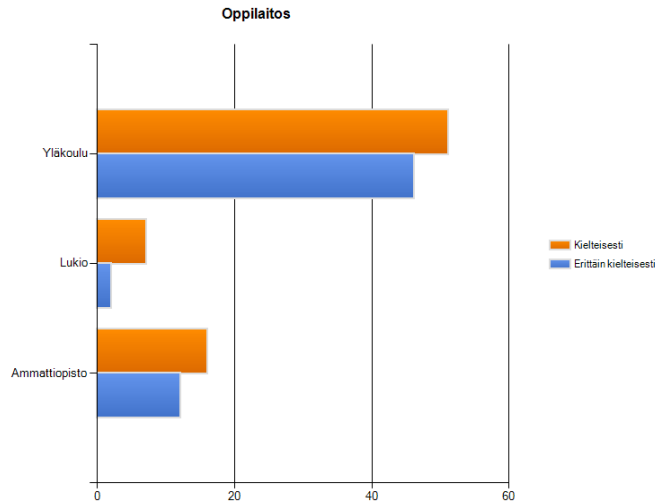
Kaikista vastaajista melkein puolet (45,1 %) piti maahanmuuttajien tulemistä Lieksaan huonona tai erittäin huonona asiana (Kuvio 33).

Kuvio 33 - Kielteinen / Erittäin kielteinen oppilaitoksittain

Yllä olevasta kuviosta 33 nähdään, että kaikista erittäin huono asia ja huono asia vastanneista reilusti yli puolet (66,8 %) olivat yläkoulusta.

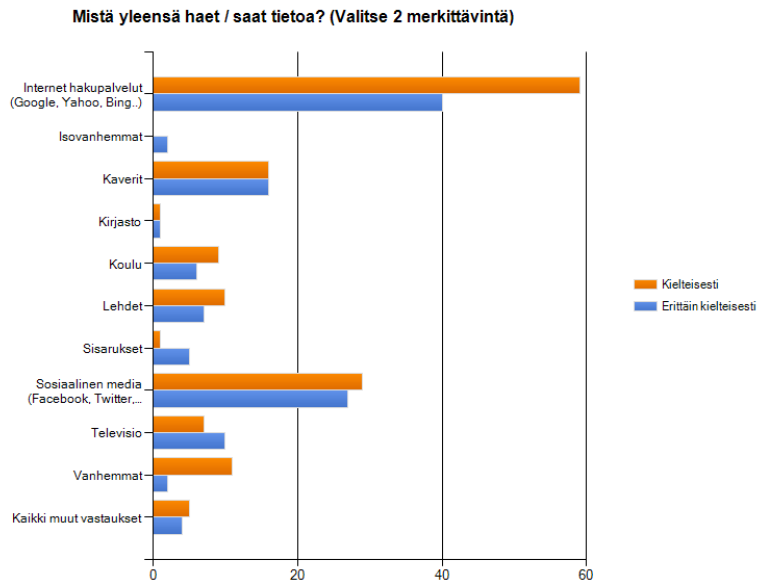
Kaikista vastaajista noin yksi kolmasosa (29,5 %) arvioi maahanmuuttajiin suhtautumisensa joko kielteiseksi tai erittäin kielteiseksi (Kuvio 34).

Kuvio 34 - Kielteinen / Erittäin kielteinen oppilaitoksittain

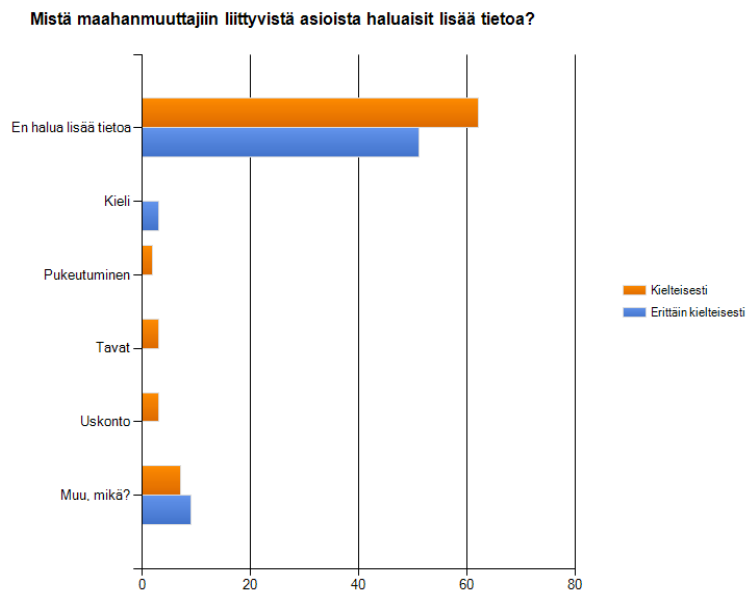
Yllä olevasta kuviosta 34 nähdään, että näistä vastaajista noin kolme neljäsosaa (72,4 %) oli yläkoulusta.

Kuviosta 35 nähdään kaikkien kielteisesti tai erittäin kielteisesti maahanmuuttajiin suhtautuvien tiedonhankinnan lähteet.

Kuvio 35 - Kielteisesti / Erittäin kielteisesti tiedonhankinta

Tiedonhankinnassa tuli valita 2 merkittävintä lähdettä. Kielteisesti tai erittäin kielteisesti vastanneiden valintoja oli yhteensä 134, joista 99 kohdistui Internet-hakupalveluihin ja 56 sosiaaliseen mediaan (Kuvio 35).

Kuvio 36 - Kielteisesti / Erittäin kielteisesti lisätiedon haluaminen

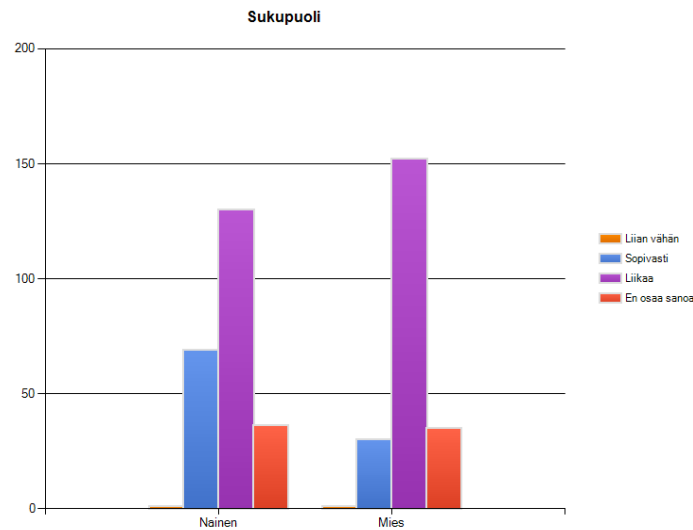
Yllä olevasta kuviosta 36 nähdään, että kaikista kielteisesti ja erittäin kielteisesti suhtautuvista selkeä enemmistö (84,3 %) ei halua lisätietoa maahanmuuttajista.

7.7 Tulosten vertailu aiempiin tutkimuksiin

Dosentti Magdalena Jaakkolan tutkimuksen ”Maahanmuuttajat suomalaisten näkökulmasta” tuloksista olen ottanut vertailuun, jo aiemmin esille tuomani kohdat:

- Jaakkolan raportin mukaan maaseudulla asuvista vastaajista 38 % vastaanottaisi pakolaisia nykyistä vähemmän (2008, 30).
- Kyselytutkimukseni tulosten perusteella voidaan tulkita, että vielä suurempi määrä vastaajista ottaisi pakolaisia vähemmän, kuin mitä Jaakkolan raportista käy ilmi. Viitataan tulkinnalla kyselytutkimuksen kuvioihin 14. ja 15. Kantaväestön maahanmuuttajien määrään suhtautuminen vastausjakauma. Kuvioista 14. käy ilmi, että 45,1 % vastaajista pitää maahanmuuttajien tulemistä Lieksaan huonona tai erittäin huonona asiana. Kuvioista 15. käy ilmi, että 62,1 % vastaajista kokee, että Lieksassa on liikaa maahanmuuttajia.

- Jaakkolan raportin mukaan nuorista miehistä noin puolet ja nuorista naisista noin kolmasosa on sitä mieltä että Suomen tulisi ottaa pakolaisia entistä vähemmän (2008,31).

Kuvio 37 - Maahanmuuttajiin suhtautumisen sukupuolijakauma

- Kyselytutkimukseni mukaan voidaan tulkita, että nuorien miesten määrä on suunnilleen sama, mutta nuorten naisten osuus huomattavasti suurempia. Viitaten tarkempaan tarkasteluun (kuvio 37), jossa katsottiin maahanmuuttajien määrään suhtautumisen jakaumaa ja sukupuolijakaumaa. Tarkastelussa käytettiin kuvioita 3. ja 15. Tarkastelun perusteella 53,9 % miesvastaajista koki, että maahanmuuttajia on liikaa ja 46,1 % naisvastaajista koki, että maahanmuuttajia on liikaa (Kuvio 37).

8 Oman työn arviointi

Tulosten käsittelyn jälkeen tulin siihen johtopäätökseen, että kysymysrungoissa olisi useita asioita joita muuttaisin. Tarkemmin erittelemättä kysymysrungot olisivat kysymysten osalta määrällisesti pienempiä ja kysymysten sisältö olisi moniulotteisempi. Lisäksi tulosten analysointiin olisin voinut käyttää huomattavasti enemmän tilastollisia analysointimenetelmiä, jotta niiden luotettavuus olisi paremmalla tasolla.

Tutkielmassa käytin monipuolisesti aiheeseen liittyviä julkaisuja ja tutkimuksia. Varsinaisia tutkimuksia aiheesta on vähän, mutta käyttämäni sisäasianministeriön julkaisut antoivat aiheen käsittelylle konkreettista näkökulmaa. Aihe on Suomen sisäisen turvallisuuden kannalta yksi tärkeimmistä, joten siihen liittyviä julkaisuja ei voinut jättää käyttämättä. Yhdessä tutkimukset ja julkaisut muodostivat kattavan teoriapohjan tutkielmalleni.

Kyselytutkimus vastasi niihin kysymyksiin mihin halusin vastauksia ja sain käsiteltyä määrittämiäni oletuksia kyselytutkimuksen tulosten kautta. Tahot joita aihe koskettaa ja kiinnostaa, pystyvät saamaan hyödyllistä informaatiota, jota voi käyttää hyväksi resurssien suuntaamisessa. Tällä muun muassa viitataan johtopäätöksen kohtaan, jossa vertailtiin ristiintaulukoinnin avulla tietyn kysymyksen tuloksia muiden kysymysten tuloksiin. Tällaisella vertailulla pystytään luomaan erilaisia ryhmäprofiileja vastaajista ja näkemään millaisia tekijöitä liittyy tietyn luodun ryhmän vastauksiin. Tuloksien tarkastelu ja ristiintaulukointi kohdassa esitin yläkoulun vastaajiin liittyviä kielteisesti ja erittäin kielteisesti vastanneisiin liittyviä tekijöitä. Samanlainen vertailu voitaisiin esimerkiksi tehdä yläkoulun erittäin myönteisesti ja myönteisesti vastanneiden suhteen.

Maahanmuuttajiin ja kantaväestöön liittyvät tekijät kiinnostavat minua erittäin paljon. Tästä syystä tämän tutkielman tekeminen on ollut erittäin mielenkiintoista ja palkitsevaa. Aikataullisesti tutkimuksen olisin voinut toteuttaa huomattavasti tehokkaammin, mutta suunniteltuun aikatauluun ei tullut merkittävää viivästymistä. Kokonaisuutena olen tyytyväinen tutkielmaan ja siitä syntyneeseen aineistoon.

9 Tutkielman yhteenveto

Kantaväestön ja maahanmuuttajien välisiä suhteita kehittävä toiminta tulisi ottaa esille kaikissa mahdollisissa yhteisöissä, joita se koskettaa. Yhteisöjen tulisi keskustella aiheesta avoimesti, moniulotteisesti ja realistisesti. Uusrasismien ilmentymät on helppo lakaista maton alle, koske niitä on erittäin hankala tunnistaa. Erilaiset julkaisut ja toimenpideohjelmat käsittelevät aihetta kattavasti, mutta kehittävä toiminta voisi kaivata vielä jonkinlaisen lisävaihteen löytämistä. Aiheeseen liittyvät julkaisut, toimenpideohjelmat ja tutkielmat ovat osittain pinnallisia, vaikka aihe selkeästi kaipasi syvällisempää perehtymistä.

Suomessa kantaväestön ja maahanmuuttajien välisiin suhteisiin liittyy varmasti paljon erilaisia alueellisia eroja. Kyselytutkimuksen tulokset antoivat suuntaa siitä, millainen asetelma voi olla pienissä maalaiskaupungeissa, joihin otetaan humanitääristä apua tarvitsevia maahanmuuttajia. Kuten itse huomasin, niin verkkopohjaisten kyselyjen avulla pystytään saamaan aiheeseen liittyvää tietoa suhteellisen vaivattomasti ja nopeasti. Huomasin myös, että oppilaitokset ovat erinomainen paikka toteuttaa kysely.

Kyselytutkimuksen tulokset antavat jonkinlaisen kuvan tutkittavasta aiheesta, mutta kantaväestön ja maahanmuuttajien välisten suhteiden kehittämiseen tarvitaan paljon muutakin kuin tutkimuksia aiheesta. Omat empiiriset kokemukseni ympärilläni olevien ihmisten suhtautumisesta maahanmuuttajiin ovat pelottavan kielteisiä ja yleisiä. Kielteiseen suhtautumiseen liittyy juuri esille tuomani uusrasismi, jossa maahanmuuttajat suljetaan pois yhteiskunnasta.

Suurempien yhteiskunnallisten ongelmien välttämiseksi kielteiseen suhtautumiseen tulisi löytää lääkkeitä nopeasti.

Lähteet

Analyysimenetelmät. 2013. Oulun yliopisto. Viitattu 16.4.2013.
<http://herkules.oulu.fi/isbn9514272293/html/x487.html>

Esittely. 2013. Lieksan kaupunki. Viitattu 16.4.2013.
<http://www.lieksa.fi/Resource.phx/sivut/sivut-lieksa/esittely/index.htm>

Etnisten vähemmistöjen ja maahanmuuttajien turvallisuus paikallisissa turvallisuussuunnitelmissa. 2009. Sisäasianministeriön julkaisuja 29/2009. Helsinki: Sisäasianministeriö.

Etninen tasa-arvo työelämässä. 2002. ETNA. Viitattu 16.4.2013.
<http://www.etna.kaapeli.fi/ennakkoluulot.htm>

Halla-Aho, J. 2013. Scripta - Kirjoituksia uppoavasta lännestä. Viitattu 16.4.2013.
<http://www.halla-aho.com/scripta/>

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15 painos. Helsinki: Tammi.

Immigration - Population. 2013. Eurostat. Viitattu 16.4.2013.
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/population/data/main_tables

Jaakkola, M. 2009. Maahanmuuttajat suomalaisten näkökulmasta. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus.

Korhola, T. 2012. Humanistinen AMK. Tornion toisen asteen opiskelijoiden asenteet maahanmuuttajia kohtaan. Opinnäytetyö. Viitattu 16.4.2013.
<https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/40834/Korhola%20Tuomas.pdf?sequence=1>

Kuntien pinta-alat ja asukastiheydet 1.1.2012. 2013. Kunnat. Viitattu 16.4.2013.
<http://www.kunnat.net/fi/tietopankit/tilastot/aluejaot/kuntien-pinta-alat-ja-asukastiheydet/Sivut/default.aspx>

Lehto, P. 2007. Mielenterveyden ongelmista: Syrjäytyminen. Viitattu 16.4.2013.
http://mielenterveys.info/ongelma_syrjaytyminen.html

Maahanmuuttajien rikollisuus: ”Ruotsin kohtalo uhkaa Suomea”. 2010. Uusi Suomi. Viitattu 9.5.2013.
<http://www.uusisuomi.fi/kotimaa/92439-maahanmuuttajien-rikollisuus-%E2%80%9Druotsin-kohtalo-uhkaa-suomea%E2%80%9D>

Makkonen T. 2000. Rasismin seuranta-raportti. Ihmisoikeusliitto. Helsinki: Ihmisoikeusliitto.

Oppilaitosten opiskelijat ja tutkinnot. 2013. Tilastokeskus. Viitattu 16.4.2013.
http://193.166.171.75/Database/StatFin/kou/opiskt/opiskt_fi.asp

Projektin esittely. 2013. Mokuli. Viitattu 16.4.2013.
<http://www.mokuli.fi/esittely>

Rasismi perustuu pelkoon ja tietämättömyyteen. 2013. Punainen risti. Viitattu 16.4.2013.
<http://www.luovuennakkoluuloistasi.fi/mita-on-rasismi>

Saarivuo, M. & Vaurio, H. 2011. Satakunnan AMK. Porin suomalaisen yhteislyseon lukion toisen vuoden opiskelijoiden suhtautuminen maahanmuuttajiin. Opinnäytetyö. Viitattu 16.4.2013.
https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/25857/Saarivuori_Maija_Vaurio_Hanna.pdf?sequence=1

Salonen, A., Villa S. 2006. Rasismi ja etninen syrjintä Suomessa 2005. Ihmisoikeusliitto. Helsinki: Cosmoprint.

Segregaatio. 2002. Suvaitsevaisuus Länsi-Euroopassa. Viitattu 16.4.2013.
<http://www.lyseo.edu.ouka.fi/suvaitsevaisuus/suvaitse/eristym.html>

Sisäisen turvallisuuden ohjelma. Turvallisempi huomina. 2012. Sisäasianministeriön julkaisusarja 26/2012. Sisäasianministeriö. Helsinki: Sisäasianministeriö.

Sosiaalinen media ja markkinointi. Markkinointia. 2013. Viitattu 16.4.2013.
<http://www.markkinointia.fi/markkinointi-20/markkinoinnin-muutos/uudet-valineet/sosiaalinen-media.html>

Sosiologian peruskurssi. 2011. Tampereen yliopisto. Viitattu 16.4.2013.
<http://www.uta.fi/avoinyliopisto/arkisto/sosiologia/luku3.html#asenteet>

Tavoitteena eheä yhteiskunta. 2012. Sisäasianministeriön julkaisusarja 28/2012. Helsinki: Sisäasianministeriö.

Teemoittelu. 2013. Jyväskylän Yliopisto. Viitattu 16.5.2013.
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/metelmapolkuja/metelmapolku/aineiston-analyysimenetelmat/teemoittelu>

Tieteellisen tutkielman luonne ja rakenne. 2011. Tampereen yliopisto. Viitattu 16.5.2013
<http://www.uta.fi/hes/opiskelu/kaytannot/kirjoittajanopas/essee/rakenne.html>

Tutkimusmenetelmät ja aineistot. 2005. Helsingin yliopisto. Viitattu 16.5.2013.
http://www.mv.helsinki.fi/home/psaukkon/tutkielma/Tutkimusmenetelmat.html#Validius_ja_reliaabelius

Uutiset. 2012. Yle. Viitattu 16.4.2013.
http://yle.fi/uutiset/kokoomuksen_jan_vapaavuori_aaniharavaksi/6354291

Virtanen, H. 2005. Monietnistyvät lähiöt. Tampereen yliopisto. Tampere. Aluetieteen pro gradu-tutkielma. Viitattu 16.4.2013. <http://tutkielmat.uta.fi/pdf/gradu00574.pdf>

Kuviot

Kuvio 1 - Oppilaitosjakauma	17
Kuvio 2 - Sukupuolijakauma	17
Kuvio 3 - Ikäjakauma	18
Kuvio 4 - Tiedonhankinta	18
Kuvio 5 - Maahanmuuttajista saatava tieto	19
Kuvio 6 - Tiedon etsiminen maahanmuuttajista	20
Kuvio 7 - Maahanmuuttajien kansalaisuudet	21
Kuvio 8 - Maahanmuuttajien määrä	21
Kuvio 9 - Maahanmuuttajien asuinalueet	22
Kuvio 10 - Maahanmuuttajien tulemisen syyt	22
Kuvio 11 - Maahanmuuttajien tuleminen tulevaisuudessa	23
Kuvio 12 - Maahanmuuttajien viihtyminen	23
Kuvio 13 - Maahanmuuttajista hankittava tieto	24
Kuvio 14 - Maahanmuuttajien tuleminen	25
Kuvio 15 - Maahanmuuttajien määrään suhtautuminen	25
Kuvio 16 - Maahanmuuttajan ystävä/kaveri	26
Kuvio 17 - Maahanmuuttajiin suhtautuminen	26
Kuvio 18 - Naispuolisten kavereiden/ystävien suhtautuminen	27
Kuvio 19 - Miespuolisten kavereiden/ystävien suhtautuminen	28
Kuvio 20 - Äidin suhtautuminen	28
Kuvio 21 - Isän suhtautuminen	29
Kuvio 22 - Naispuolisten opettajien suhtautuminen	29
Kuvio 23 - Miespuolisten opettajien suhtautuminen	30
Kuvio 24 - Kantaväestön suhtautuminen	31
Kuvio 25 - Tiedonhankinta	32
Kuvio 26 - Kantaväestöstä saatava tieto	32
Kuvio 27 - Tiedon etsiminen kantaväestöstä	33
Kuvio 28 - Kantaväestöstä hankittava tieto	33
Kuvio 29 - Kantaväestön ystävä/kaveri	34
Kuvio 30 - Kantaväestöön suhtautuminen	35
Kuvio 31 - Maahanmuuttajien suhtautuminen kantaväestöön	35
Kuvio 32 - Maahanmuuttajien määrän arviointi	40
Kuvio 33 - Kielteinen / Erittäin kielteinen oppilaitoksittain	40
Kuvio 34 - Kielteinen / Erittäin kielteinen oppilaitoksittain	41
Kuvio 35 - Kielteisesti / Erittäin kielteisesti tiedonhankinta	41
Kuvio 36 - Kielteisesti / Erittäin kielteisesti lisätiedon haluaminen	42
Kuvio 37 - Maahanmuuttajiin suhtautumisen sukupuolijakauma	43

Liitteet

Liite 1 - Saatekirje

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Kyselytutkimus

Opinnäytetyö - Antti Kurki

4/18/2013

Kyselytutkimus

Kyselytutkimuksen tarkoituksena on selvittää lieksalaisten kantasuomalaisten nuorten suhtautumista maahanmuuttajiin ja lieksalaisten maahanmuuttajanuorten suhtautumista kantasuomalaisiin. Kyselytutkimus suoritetaan verkkokyselynä.

Kenelle kysely on suunnattu?

Kysely on suunnattu Lieksan yläkoulun, lukion ja ammattiopiston oppilaille, sekä opiskelijoille.

Laurea AMK - Turvallisuusalan koulutusohjelma
Turvallisuusalan tradenomin ydinosaamisalueita ovat riskienhallinta, turvallisuusjohtaminen, liiketoimintaosaaminen, henkilöturvallisuus, tietoturvallisuus ja turvallisuusjohtaminen sekä toiminnan, toimitilojen ja ympäristön turvallisuus. Osaaminen muodostuu yksilöiden ja yhteisöjen turvallisuuskysymysten ympärille.

Vastaaminen on tärkeää

Kyselytutkimus on tärkeä osa opinnäytetyötäni. mahdollisimman luotettavan tuloksen kannalta vastaajia tulisi saada mahdollisimman paljon. Kyselytutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää erilaisten projektien ja kehittämissuunnitelmien yhteydessä.

Vastaajien tiedot

Kaikki tutkimuksessa kerättävät tiedot ovat luottamuksellisia. Kyselyyn vastataan anonyyminä ja aineistosta ei voi yksilöidä vastaajia.

Yhteystiedot

Antti Kurki
040 410 4842
antti.kurki@laurea.fi

Aikataulu

Kysely toteutetaan marras- ja joulukuun aikana.

Liite 2 - Kysymysrunko - Kantaväestö

Verkkokysely - Lieksalainen - Kantaväestö

VASTAAJAN TIEDOT

***1. Ikä**

***2. Oppilaitos**

Yläkoulu

Lukio

Ammattiopisto

***3. Sukupuoli**

Nainen

Mies

Verkkokysely - Lieksalainen - Kantaväestö**TIEDON HANKINTA*****4. Mistä yleensä haet / saat tietoa? (Valitse 2 merkittävintä)**

- Internet hakupalvelut (Google, Yahoo, Bing..)
- Isovanhemmat
- Kaverit
- Kirjasto
- Koulu
- Lehdet
- Sisarusket
- Sosiaalinen media (Facebook, Twitter, Google+, IRC-galleria..)
- Televisio
- Vanhemmat
- Muu, mikä?

Muu, mikä?

***5. Mistä olet saanut eniten tietoa maahanmuuttajista? (Valitse 2 merkittävintä)**

- Internet hakupalvelut (Google, Yahoo, Bing..)
- Isovanhemmat
- Kaverit
- Kirjasto
- Koulu
- Lehdet
- Sisarusket
- Sosiaalinen media (Facebook, Twitter, Google+, IRC-galleria..)
- Televisio
- Vanhemmat
- Muu, mikä?

Muu, mikä?

Verkkokysely - Lieksalainen - Kantaväestö

*6. Mistä etsit tietoa maahanmuuttajista?

- En etsi
- Henkilö, kuka?
- Internet-sivusto, mikä?
- Jokin muu, mikä?
- Kirja, mikä?
- Lehti, mikä?
- Televisio, mikä ohjelma?

Kuka tai mikä

Verkkokysely - Lieksalainen - Kantaväestö

TIETÄMYS

Vastaa kaikkiin kysymyksiin KÄSITYKSESI mukaan

*7. Nimeä valtioita joiden kansalaisia on Lieksassa maahanmuuttajina? (Jos et tiedä valtioita, kirjoita ensimmäiseen vastauslaatikkoon EN TIEDÄ)

Vastaus 1:

Vastaus 2:

Vastaus 3:

Vastaus 4:

*8. Kuinka paljon maahanmuuttajia on Lieksassa? (Valitse yksivaihtoehto)

- 0-100
- 101-200
- 201-300
- 301-400
- 401-500
- 501-600
- 601-700

*9. Missä maahanmuuttajia asuu Lieksassa? (Jos et tiedä paikkoja, niin kirjoita ensimmäiseen vastauslaatikkoon EN TIEDÄ)

Vastaus 1.

Vastaus 2.

Vastaus 3.

Vastaus 4.

*10. Miksi Lieksassa on maahanmuuttajia? Kerro lyhyesti omin sanoin, voit myös vastata EN TIEDÄ (max.100 sanaa)

*11. Onko Lieksaan tulossa lisää maahanmuuttajia?

- Kyllä
- Ei
- En tiedä

Verkkokysely - Lieksalainen - Kantaväestö

*12. Viihtyvätkö maahanmuuttajat Lieksassa?

- Kyllä
- Ei
- En tiedä

*13. Mistä maahanmuuttajiin liittyvistä asioista haluaisit lisää tietoa?

- En halua lisää tietoa
- Kieli
- Pukeutuminen
- Tavat
- Uskonto
- Muu, mikä?

Verkkokysely - Lieksalainen - Kantaväestö

SUHTAUTUMINEN MAAHANMUUTTAJIIN

14. Onko maahanmuuttajien tuleminen Lieksaan mielestäsi?

Erittäin hyvä asia	Hyvä asia	Neutraali asia	Huono asia	Erittäin huono asia	En osaa sanoa
☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. Miten paljon maahanmuuttajia Lieksassa mielestäsi on?

Liiian vähän	Sopivasti	Lilkaa	En osaa sanoa
☐	☐	☐	☐

*16. Onko sinulla kavereina / ystävinä maahanmuuttajia?

- Kyllä
- Ei

SUHTAUTUMINEN MAAHANMUUTTAJIIN

17. Miten suhtaudut maahanmuuttajiin?

Erittäin myönteleisesti Myönteleisesti Neutraalisti Kielleisesti Erittäin kielleisesti En osaa sanoa

18. Miten mielestäsi naispuoliset kaverit / ystäväsi suhtautuvat maahanmuuttajiin?

Erittäin myönteleisesti Myönteleisesti Neutraalisti Kielleisesti Erittäin kielleisesti En osaa sanoa

19. Miten mielestäsi miespuoliset kaverit / ystäväsi suhtautuvat maahanmuuttajiin?

Erittäin myönteleisesti Myönteleisesti Neutraalisti Kielleisesti Erittäin kielleisesti En osaa sanoa

20. Miten mielestäsi siskosi suhtautuvat maahanmuuttajiin?

Erittäin myönteleisesti Myönteleisesti Neutraalisti Kielleisesti Erittäin kielleisesti En osaa sanoa

21. Miten mielestäsi veljesi suhtautuvat maahanmuuttajiin?

Erittäin myönteleisesti Myönteleisesti Neutraalisti Kielleisesti Erittäin kielleisesti En osaa sanoa

22. Miten mielestäsi äitisi suhtautuu maahanmuuttajiin?

Erittäin myönteleisesti Myönteleisesti Neutraalisti Kielleisesti Erittäin kielleisesti En osaa sanoa

23. Miten mielestäsi isäsi suhtautuu maahanmuuttajiin?

Erittäin myönteleisesti Myönteleisesti Neutraalisti Kielleisesti Erittäin kielleisesti En osaa sanoa

24. Miten mielestäsi isoäitisi suhtautuu maahanmuuttajiin?

Erittäin myönteleisesti Myönteleisesti Neutraalisti Kielleisesti Erittäin kielleisesti En osaa sanoa

25. Miten mielestäsi isoisäsi suhtautuu maahanmuuttajiin?

Erittäin myönteleisesti Myönteleisesti Neutraalisti Kielleisesti Erittäin kielleisesti En osaa sanoa

26. Miten mielestäsi naispuoliset opettajat suhtautuvat maahanmuuttajiin?

Erittäin myönteleisesti Myönteleisesti Neutraalisti Kielleisesti Erittäin kielleisesti En osaa sanoa

27. Miten mielestäsi miespuoliset opettajat suhtautuvat maahanmuuttajiin?

Erittäin myönteleisesti Myönteleisesti Neutraalisti Kielleisesti Erittäin kielleisesti En osaa sanoa

28. Miten mielestäsi kantaväestö yleisesti suhtautuvat maahanmuuttajiin?

Erittäin myönteleisesti Myönteleisesti Neutraalisti Kielleisesti Erittäin kielleisesti En osaa sanoa

Liite 3 - Kysymysrunko - Maahanmuuttaja

VASTAAJAN TIEDOT
<p>*1. Ikä</p> <input type="text"/>
<p>*2. Oppilaitos</p> <p>☐ Yliakoulu</p> <p>☐ Lukio</p> <p>☐ Ammattiopisto</p>
<p>*3. Sukupuoli</p> <p>☐ Nainen</p> <p>☐ Mies</p>
TIEDON HANKINTA
<p>*4. Mistä yleensä haet / saat tietoa? (Valitse 2 merkittävintä)</p> <p>☐ Internet hakupalvelut (Google, Yahoo, Bing...)</p> <p>☐ Isovanhemmat</p> <p>☐ Kaverit</p> <p>☐ Kirjasto</p> <p>☐ Koulu</p> <p>☐ Lehdet</p> <p>☐ Sisaruksset</p> <p>☐ Sosiaalinen media (Facebook, Twitter, Google+, IRC-galleria...)</p> <p>☐ Televisio</p> <p>☐ Vanhemmat</p> <p>☐ Muu, mikä?</p> <p>Muu, mikä?</p> <input type="text"/>
<p>*5. Mistä olet saanut eniten tietoa kantaväestöstä? (Valitse 2 merkittävintä)</p> <p>☐ Internet hakupalvelut (Google, Yahoo, Bing...)</p> <p>☐ Isovanhemmat</p> <p>☐ Kaverit</p> <p>☐ Kirjasto</p> <p>☐ Koulu</p> <p>☐ Lehdet</p> <p>☐ Sisaruksset</p> <p>☐ Sosiaalinen media (Facebook, Twitter, Google+, IRC-galleria...)</p> <p>☐ Televisio</p> <p>☐ Vanhemmat</p> <p>☐ Muu, mikä?</p> <p>Muu, mikä?</p> <input type="text"/>

***6. Mistä etsit tietoa kantaväestöstä?**

- En etsi
- Henkilö, kuka?
- Internet-sivusto, mikä?
- Jokin muu, mikä?
- Kirja, mikä?
- Lehti, mikä?
- Televisio, mikä ohjelma?

Kuka tai mikä

TIETÄMYS***7. Mistä kantaväestöön liittyvistä asioista haluaisit lisää tietoa? (Valitse 2 merkittävintä, tai vaihtoehto en halua lisää tietoa)**

- En halua lisää tietoa
- Kieli
- Pukeutuminen
- Tavat
- Uskonto
- Muu, mikä

SUHTAUTUMINEN KANTAVÄESTÖÖN***8. Onko sinulla kavereina / ystävinä kantaväestöä?**

- Kyllä
- Ei

Liite 4. - Tekninen virhe kysymyksessä 10.

Kysymyksessä 10. vastaajia pyydetään omin sanoin kertomaan miksi Lieksassa on maahanmuuttajia. Kysymyksessä kerrotaan, että vastaukseen voi kirjoittaa maksimissaan 100 sanaa. Vastaukseen pystyi kuitenkin vain kirjoittamaan 100 merkkiä. Yksi vastaajista ilmoitti tästä oppilaitoksen yhteyshenkilölle, joka ilmoitti asiasta minulle. Ilmoitin virheestä lopuille vastaajille yhteyshenkilöiden kautta. Ilmoitus vaiheessa noin 20% vastaajista oli ehtinyt vastata kyselyyn. Virhettä ei teknisesti korjattu, vaan kysymyksen toteutuksen mahdollisuuden annettiin olla samanlaisena kyselyn loppumiseen saakka.